

Tartalom

1. Bemutakozás	6
1. 1. Cecei Kincskereső Óvoda és Bölcsőde bemutatása	7
1. 2. Vajtai Óvoda bemutatása	7
2. Pedagógiai alapelveink	8
2.1. Küldetésnyilatkozat	8
2.2. Gyermekkép	8
2.3. Óvodakép	10
2.4. Jövőkép	11
3. Szakmai felelősségvállalás	11
4. Pedagógiai Program célja, feladatai	12
4.1. Pedagógiai program célja	12
4.2. Pedagógiai program feladata	12
5. A program alapeladatai	13
5.1. Egészséges életmódra kialakítása	13
5.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	22
5.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:	23
6. A nevelés tervezése és időkerete	25
6.1. A tudatos fejlesztés módszerei	25
6. 2. A nevelés időkerete	26
7. Az óvodai élet tevékenységformái	28
7. 1. Játék	28
7.2. Mindennapos mozgás	29
7.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	32
7. 4. Verselés, mesélés	35
7. 5. Az ének, zene, népi játék, tánc	38
7. 6. A külső világ tevékeny megismerése	40
7. 7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	43
7. 8. Munkajellegű tevékenységek	45
8. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei	47
9. Néphagyományőrzés	48
10. Az óvoda kapcsolatrendszere	49

10. 1. Az óvoda és család kapcsolata	49
10.2. Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata	50
10. 3. Az óvoda és az iskola kapcsolata	50
10. 4. Óvodák egyéb kapcsolatai	51
11. Gyermekvédelem az óvodában	51
12. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelésének programja	53
12.1. A Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése	54
12.2. Sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének szervezeti keretei	54
12. 3. Az integráció formája	55
12.4. A beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek nevelése	59
12.5. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése	61
13. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel	63
14. Óvoda –iskola átmenet támogatása	64
15. A gyermeki fejlődés mérése, értékelése	64
16. Felhasznált irodalom	67
17. Legitimizációs záradék	68
18. Legitimizációs dokumentumok	69
19. Érvényességi rendelkezések	70
Mellékletek	71

Bevezetés

***Ez a dokumentum a Cepei Kincskereső Óvoda és Bölcsőde,
Valamint Vajtai Tagóvodájának igazgatója és nevelőtestülete által készített Pedagógiai
Program***

Az intézmény fenntartója: Dél-Mezőföldi Többcélú Társulási Tanács
A Cepei Kincskereső Óvoda és Bölcsőde, valamint Vajtai Tagóvodája a fenntartó által
meghatározott szervezeti struktúrában és alapfeladattal végzi a tevékenységét az Alapító
Okiratban rögzítetteknek megfelelően.

Törvényi szabályozás

- 2011. évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2023. évi LII. törvény
- 401/2023 (VIII. 30.) Kormányrendelet
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. Rendelet Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról. Irányelv: a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelve
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének irányelveiről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 1997. évi XXXI. tv. a gyermekvédelemről és gyámügyi eljárásról.
- 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól
- 277/1997. (XII.22.) Kormányrendelet a pedagógus továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 2016/679. számú rendelet- Európai Parlament és a Tanács (EU) általános adatvédelmi rendelete, GDPR- törvény Magyarország Alaptörvénye (2011.04.25.)

- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- A fenntartó által hozott rendeletek

A felsorolt dokumentumokban kiemelt alapelv a gyermeki jogok deklarálása az óvodai nevelésben és minden élethelyzetben. Megfogalmazzák az óvoda szerepét a személyiségfejlesztés folyamatában.

1. Bemutatkozás

Cepei Nagyközség és Vajta Község egymással határos települések Fejér megye déli részén helyezkednek el, 30-50 km-re a legközelebbi nagyvárosoktól, Cepei 2800, Vajta 900 lelket számlál. A rendszerváltozás óta nagy változás történt a községek társadalmi szerkezetében. A kormány családbarát és a kisgyermekes családokat támogató intézkedéseinek köszönhetően csökkent a munkanélküliség, a lakatlan ingatlanok száma kevesebb lett mindkét településen, a fiatalok helyben kívánnak letelepedni. Az itt élők jelentős része mezőgazdasági termelésből él, aki nem a mezőgazdaságból kíván megélni, az Székesfehérvár, Dunaújváros, Paks, dinamikusan fejlődő ipari övezetének a dolgozója. A településeken a legtöbb embert foglalkoztató munkaadó, az önkormányzat.

A nevelési program elkészítésének háttere

Az intézmények működését jelentősen befolyásolja a külső környezet. A célok megvalósításánál figyelembe vettük a környezeti adottságokat, melyek azonban az évek során nagymértékben megváltoztak. Ezeket a változásokat folyamatosan figyelemmel kísértük stratégiánkban.

Ismerve a szülők igényeit, figyelembe véve a tárgyi feltételeket és anyagi lehetőségeket, valamint a nevelőtestületek összetételét, attitűdjét készítettük el pedagógiai programunkat.

A pedagógiai program elkészítésénél építettünk természetes környezeti adottságainkra. A gyermekeket a természet, a növények és állatok szeretetére, tiszteletére és ennek megóvására neveljük.

Tudatosítjuk bennük, hogy az embernek szüksége van a természet adta lehetőségekre. Célkitűzéseink között szerepel az egészségvédő, természetvédő és környezetvédő magatartás kialakítása, a hagyományőrzés, valamint a mozgás megszerettetése. Intézményeink a helyi adottságaiknak megfelelően, környezeti igények figyelembevételével alkalmazzák napi életük során a programban meghatározott nevelési területek célkitűzéseit.

A nevelési program módosításának indokoltsága

Az intézmény első helyi nevelési programját 1999-ben készítette el a nevelőtestületünk. Azóta a törvényi módosítások, a stratégiai dokumentumok koherenciájának megteremtése, a fenntartó váltások, a kompetencia alapú program bevezetése miatt több alkalommal módosításra került. A jelenlegi módosítást a köznevelési rendszer megújítása érdekében hozott törvényi változások indokolják

1. 1. Cecei Kincskereső Óvoda és Bölcsőde bemutatása

„Jót, s jól! Ebben áll a nagy titok.”

Kazinczy Ferenc

Magánóvoda már XIX. Sz. közepétől működött településünkön, amelyet 1904-ben szerveztek át községi óvodává. Az óvoda két épület együtteséből áll. A felső épület 1943-ban, az alsó 1976-ban épült. Az intézményt 2010-ben teljesen felújította a fenntartó, 2021-ben mindkét épület tetőszerkezete megújult. Csoportszobáink változatos színvilágot tükrözve barátságos hangulatot árasztanak. Arra törekszünk, minél több természetes anyag vegye körül a gyermekeket. Az udvar tágas, gyönyörű természeti adottságokkal, természetbarát játékokkal várja kis lakóit. Nevelőmunkánkat a népi hagyományok ápolása és a környezetvédő szemlélet megalapozása hatja át. Minden óvodapedagógus legjobb tudásával építgeti a gyermek személyiségét.

1. 2. Vajtai Óvoda bemutatása

Vajta község Fejér Vármegye déli részén helyezkedik el. A lakosság száma 890 fő. Az itt élő emberek nehezen tudnak a távoli városokba bejárni dolgozni, többen közmunka programban vesznek részt, illetve a mezőgazdaságban dolgoznak. A település önkormányzatának célja az itt élők életminőségének javítása olyan támogatói környezet biztosításával, mely erősíti a lakóhelyhez való kötődést. Magyarország Kormányának a támogatásával 2023. szeptember 1-én új óvodába költözhetek a vajtai gyermekek. Erre nagyon nagy szükség volt a folyamatosan növekvő gyermek létszám miatt.

Játszóudvarunkon korszerű játékok állnak a gyerekek rendelkezésére.

Sokféle fejlesztő- és tornaeszközzel rendelkezünk. Jó színvonalúak nevelőmunkánk egyéb tárgyi feltételei is.

Az óvodában tálalókonyha van, a közeli konyháról szállítják az ízletes ételeket.

Az óvodai nevelési programban a nevelőtestület többéves nevelőtestületi tapasztalata fejeződik ki. A nevelés folyamatában a népi kultúra és környezetvédelem azon elemeit építettük be, melyek igazodnak a gyermek életkori sajátosságaihoz és a mindennapi életet gazdagítják. Nevelési rendszerünk létrejöttét a gyakorlati munkában való alkalmazását óvodásaink és szüleik, valamint az óvoda alkalmazottai segítették. A program önálló innovációra, kreativitásra ösztönzi a pedagógusokat, ezzel biztosítja az állandó szakmai fejlődést

2. Pedagógiai alapelveink

2.1. Küldetésnyilatkozat

Küldetésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, különleges gondoskodása, védelme, a gyermeket elfogadó, szeretetteljes, megerősítő légkör megteremtése.

A program épít a magyar óvodai nevelés időtálló értékeire, hagyományaira és a tradíciókat ötvözi a korszerű fejlődés és nevelés lélektani, gyógypedagógiai eredményekkel.

2.2. Gyermekkép

Az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre

- A gyermeki személyiséget gondoskodás, tisztelet, elfogadás szeretet, megbecsülés öveze,
- A nevelés segítse a gyermek személyiségfejlődését az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Óvodáskor végére a különbözőségekkel természetes módon éljenek együtt. Koruknak megfelelő mértékben legyenek empátikusak, szolidáris játszótársak, csoporttársak.

Az óvodáskorú gyermek alaptevékenysége a játék, melyet önként, szabadon, belső késztetésből végez. Közben ismeretekre, tapasztalatokra tesz szert, új információkhoz jut, fejlődik kapcsolat, - és együttműködő készsége. A tanulás és a munka is játékból indul ki, és a játékban fejlődik. Ezért az óvodai élet minden napját úgy szervezzük, hogy a gyermek annak minden percét játékként élhesse meg. Legyen lehetősége a tevékenység idejét, ritmusát saját maga megválasztania az adott napirendi kereten belül.

Minden gyermeket eljuttatunk - saját belső erőit aktivizálva és jogainak teljes körű tiszteletben tartása mellett - képességeinek maximumára. A gyermek fejlődés iránti igényét ébren tartjuk, testi, lelki, szellemi szükségleteit kielégítjük. Képességei kibontakoztatásának folyamatában joga van az önálló kezdeményezésre, az érdeklődésétől függő szabad tevékenységválasztásra, a kutatásra, egyéni felfedezésre, ehhez változatos eszközöket biztosít.

Egyéni sajátosságait megismerve, ebből kiindulva fejlesztjük képességeit, viselkedésének ön-szabályozását kialakítjuk, szabadságát megadva erősítjük önbizalmát. Tudatosan szervezett,

tervezett nevelési helyzetek megteremtésével, személyre szóló fejlesztő munkával a hozott hátrányokat csökkentjük, és ez által esélyeit javítjuk az iskolai tanuláshoz.

Rend és fegyelem segíti a gyermeket abban, hogy saját maga életét megszervezze, megértse, elfogadja, gyakorolja, viselkedését, magatartását, érzelmi életét pozitív irányban fejlessze. Mindezek olyan életvezetési technikákat adnak a gyermek számára, melyek a harmonikus személyiségfejlődés alapját biztosítják. Segítik a közösségi élet szabályaihoz való alkalmazkodást.

Az ismeretszerzés útja a természet (közvetlen és tágabb környező világ) megfigyelése és a kísérletező tapogatódzás útján szerzett élmény. A tapasztalatszerzés forrásait életközelség, természetközelség, eredetiség jellemzi, melyek azután saját ismeretként a cselekvésben is megjelennek. A cselekvő, felfedező tanulási folyamatban segítő részvételünkkel alakul a gyermek ítélőképessége. Tapasztalatait egyénileg, vagy kiscsoportokban szerzi és gyakorolja, melyet együttműködésünk kísér.

A szülők és az óvodapedagógusok egymást segítő, megbecsülő nevelőpartnerek a gyermekek kiegyensúlyozott személyiségfejlődése érdekében.

Nevelőközösségünkben kialakult a befogadó, egymást segítő nevelői attitűd, melyet a gyermekek felé közvetítendő értéknek tartunk. A már kialakult hagyományainkra építve nyitottak vagyunk az új nevelési elvek befogadására és közvetítésére.

Az óvodás gyermek személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért elsődleges és elengedhetetlen, hogy őt érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül. Az érzelmi nevelés feladataiként törekedni kell a szeretet és kötődés képességének fejlesztésére, a mások iránti tisztelet és megbecsülés érzésének kialakítására, fejlesztésére, az ösztönök és érzelmek irányításának fejlesztésére, az érzelmi zavarok tompítására, leépítésére.

Intézményeinkből olyan szociálisan érzékeny, közösséghez alkalmazkodni tudó gyermekeket szeretnénk elengedni, akik nyitottak, érdeklődőek, önálló feladatmegoldásra képesek és el tudják fogadni a másságot, iskolai munkájuk során egyéni képességeiknek megfelelően teljesítenek.

2.3. Óvodakép

Az óvoda, mint nevelési intézmény, nem függetleníthető a környezeti hatásoktól. A mindenkori makró és mikro társadalom kultúrájával, szokásaival, értékrendjével mindig hatással van a nevelési program célkitűzéseire.

Nevelőmunkánkban több terület fejlesztése is előtérbe kerül, melyek óvodáink társadalmi, környezeti adottságai miatt sajátos feladatokat jelentenek:

- A természeti környezettel való harmonikus együttélés kialakítása, az alapvető természetvédelmi ismeretek közvetítése.
- Az egyénre, a testi-lelki egészségre történő odafigyelés.
- A mikrokörnyezet változásaiból adódó egyenlőtlenségek szociális és pedagógiai kompenzálása.

Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei

Az óvodai csoportba tartozás alapján - amely homogén és heterogén korösszetételű -, kialakul a közös értékrend. Az óvodai közösséget úgy formáljuk, hogy kialakuljon a társadalom számára is hasznos közösségi érzés, közösségi tudat, közösségi szokás, amely a hagyományok tiszteletben tartásán is alapul. Mindezekhez a gyermekeknek nyitott légkört, demokratikus, szeretetteljes irányítást biztosítunk, melyben tág teret kap a gyermek önállósága, tevékenységvágya, döntési képességének kibontakoztatása. Óvodáinkban minden tevékenység a gyermek egyéni örömet, sikerélményét, a közös élményt erősíti.

A gyermeki személyiség kibontakozásának feltétele, egy olyan bizalmat, biztonságot, segítségnyújtó megértést és toleranciát sugárzó közeg, ahol maximálisan érvényesítheti szükségleteit és jogait. Ebben a közegben „lehetősége” van hibázni, tévesztetni, s ezeket a tévesztéseket a tanulási folyamat részeként kezeli. Testre és lélekre szabott nevelést kap.

Óvodáinkat jellemzi:

A tevékenységközpontúság:

Amelyben, tiszteletben tartjuk a gyermek egyéni sajátosságait, jogait, tudatosan építünk a gyermeki aktivitásra és alkotásra,

- amelyben kialakul egy olyan élettér a gyermek számára, ahol mindenki szükségletei szerint megvalósíthatja vágyait, megélheti álmait,
- amelyben sikerorientált készség és képességfejlesztés folyik

A nevelésközpontúság:

- amely a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik,
- a teljes gyermeki személyiség fejlesztését tevékenységek által és tevékenységen keresztül fejti ki. A nevelés, mint tudatos értékráhatás, a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg.

A nyitott óvoda:

- melyben a nyitottság nemcsak a befogadás ideje alatt, hanem óvodáskor végéig biztosítja a nevelőmunkába történő betekintést. Az óvoda nyitottsága hagyományok teremtésével, nyilvános közös programok, ünnepek segítségével valósítható meg.

2.4. Jövőkép

- az egészséges, harmonikus személyiség fejlesztése, a néphagyomány ápolás, a környezetvédelem és a természetóvás gazdag eszközrendszerével
- a gyermekekben a hagyományok és a természet iránti fogékonyság megalapozása, szokások, szabályok elsajátítása
- a néphagyomány ápolás és a természetszeretet átörökítése a gyermekek érzelmein, cselekvő együttműködésén keresztül, a családok aktív együttműködésével

3.Szakmai felelősségvállalás

- Saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti
- Tudatosan fejleszti pedagógiai kommunikációját.
- Tisztában van szakmai felkészültségével, személyiségének sajátosságaival és képes alkalmazkodni a szerepelvárásokhoz
- Rendszeresen tájékozódik a pedagógiai tudományára és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználja a továbbképzési lehetőségeket.

- Rendszeresen tájékozódik az óvodai nevelést, képességfejlesztést támogató digitális eszközökről és lehetőség szerint alkalmazza is azokat.
- Élő szakmai kapcsolatrendszer alakít ki az intézményen kívül is.
- A megbeszéléseken, a vitákban, az értekezleteken rendszeresen kifejti szakmai álláspontját, a vitákban képes másokat meggyőzni, és ő maga is meggyőzhető.
- Óvodai tevékenységei során felmerülő/kapott feladatait, problémáit önállóan, a szervezet működési rendszerének megfelelő módon kezeli, intézi.
- Nyitott a szülő, a gyermek, az intézményvezető, a kollégák, a szaktanácsadó visszajelzéseire, felhasználja őket szakmai fejlődése érdekében

4. Pedagógiai Program célja, feladatai

4.1. Pedagógiai program célja

- a gyermek testi – lelki szükségleteinek kielégítése:
 - egészséges életmód
 - érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés
 - anyanyelvi, értelmi nevelés és fejlesztés
- a gyermeki kíváncsiság felkeltése, élmények nyújtása, a gyermeki kezdeményezőkézség, alkotó szabadság biztosítása a hagyományok és környezetvédelem tevékeny megismerése során
- a gyermek ismerje, szeresse közvetlen környezetének hagyományait, gyermekjátékait, népszokásait, néptáncait. A program hagyja a gyermeket kíváncsiskodni, kutatni, az őt körülvevő környezetet észrevenni.
- A környezet értékeinek megismertetése, valós ismeretek nyújtása

4.2. Pedagógiai program feladata

A közös játék, tanulás, egyéni tapasztalatszerzés, tevékenység folyamatában a gyermekben alapozódnak meg azok a készségek, jártasságok, amelyek képessé teszik a kooperációban és az életben való biztonságos és eredményes eligazodásra.

- Minden gyermeket egyéni ütemben, más-más módon juttattunk el a további fejlődéséhez szükséges tudás megszerzéséhez.

- A gyermekekkel történő együttműködés során fejleszteni kívánjuk az önállóságot, az aktivitást, a kezdeményezőkészséget, a gondolkodást és a kommunikációs készséget.
- Alapfeladatnak tekintjük a testi, lelki, értelmi, érzelmi, szociális szükségletek kielégítését és az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítását.

A pedagógiai program az önállóságra, a nyugodt, elmélyült cselekvés örömére, a kudarcok megismerésére, a tévedésből való tanulásra, a felnőttől és az egymástól megszerezhető tudás értékelésére készít fel. Arra törekszünk, hogy számtalan természetes helyzet és élmény kapcsán ismerkedhessenek meg a különböző műveltségterületekkel.

A néphagyományőrző, környezetvédő program feladatainak kiemelt területei:

- a mindennapok népszokásőrző tevékenységei;
- a jeles napok;
- a népi kultúra tárgyi alkotásai, népi kismesterségek;
- a természet ünnepei;
- a természethez kapcsolódó alkotások megismertetése, kirándulások;
- a környezet és természetvédelem, környezettudatos magatartás megalapozása.

A program sajátos tartalom és eszközrendszerével az óvoda óvó-védő, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióját szolgálja, felvállalva a népi kultúra átörökítését és a környezet-védő életmód kialakítását.

5. A program alapfeladatai

5.1. Egészséges életmódra kialakítása

Célunk: Olyan egészségmegőrző szokások formálása, melyek az egészséges környezet, az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás iránti igényt megalapozzák, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A fejlődés várható eredménye

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek. Készékszinten használják a kanalat, villát, kést. Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki – begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat rendezetten, összehajtva helyére teszik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját küllemükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.
- Takarékosan bánnak a vízzel, anyagokkal, energiával, szelektíven gyűjtik a hulladékot.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- Az egészséges életmód, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak megalapozása
- Mozgásigény kielégítése, és a testi képességek fejlesztése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A környezet védelméhez, környezettudatos magatartáshoz kapcsolódó szokások kialakítása

A Cecei Kincskereső Óvoda és Bölcsőde és Vajtai Tagóvodájának Egészségnevelési Programja

Bevezetés

Az egészség semmi mással nem pótolható alapvető érték. Az ember minden értéket védeni, óvni, fejleszteni igyekszik. Ha az egészséget alapvető értéknek minősítjük, akkor annak védelme, fejlesztése kiemelt feladata mind az egyénnek, mind a közösségeknek és társadalomnak egyaránt.

A közösségek közül kiemelt szerepe van a családnak, amely nem csupán gondozza, eltartja a gyermeket, hanem mintát is nyújt az életmódra, az egészség megvédésére és fejlesztésére. A mai családok jelentős része azonban nem nyújt megfelelő mintát a gyerekeknek, mivel a családok felnőtt tagjai dohányoznak, alkoholt fogyasztanak, egészségtelenül táplálkoznak, mozgásszegény életet élnek.

Ezért az óvodára fontos feladat hárul a gyermekek egészségnevelése szempontjából is.

A program célja

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel igényének alakítása, testi-lelki fejlődésük elősegítése.

Szeretnénk tudatosítani a gyermekekben, hogy az egészségük nagy kincs, és ennek megőrzéséért nekik is mindennap tenniük kell. Ebben alapvető szerepe van a pedagógusnak és a szülőnek egyaránt. Ezért is szeretnénk megszólítani, aktívan bevonni a szülőket, mivel az ő ismereteik bővítése is fontos.

Az egészségvédelem, mint általános nevelési elv, átfogja az óvodai nevelés minden mozzanatát. Nem lehet az óvodai életnek egyetlen pillanata sem, amelyben ne válnék kötelező erőjűvé az óvoda dolgozói számára az élet, a testi-lelki épség és az egészség megvédése.

Az egészségfejlesztés területei:

- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos testnevelés, testmozgás
- Leleki egészségvédelem
- Személyi higiéné
- Dohányzás megelőzés
- Balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás
- A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermekek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja.

Az óvodásgyermek az ébrenlétének háromnegyed részét az óvodában tölti, ahol az óvodapedagógusok a gyermek testi-szellemi fejlődésének feltételeit igyekeznek biztosítani. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása.

A magas cukortartalmú ételek és italok a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

A gyermekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak. A felnőttek ismerjék meg a szülők segítségével ezeket, és kellő toleranciával fogadják el a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Később ösztönözzék a gyermekeket, de ne kényszerítsék az ételek elfogyasztására. Biztosítsák, hogy a nap bármely szakában ihassanak.

Mindennapi testnevelés, testmozgás

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolják a sokféle mozgásfejlesztő eszközökön.

Emellett a néhány percre tartó szervezett mozgásos tevékenységek jól szolgálják a gyermekek mozgáskoordinációjának fejlesztését.

A rövid ideig tartó, szervezett mikrocsoportos séták is hozzájárulnak a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez.

Lelki egészségvédelem

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik a szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtésére az optimális napirend, az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel kialakítására.

Célja: a kiegyensúlyozott pszichés fejlődés elősegítése, a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodásának támogatása, pozitív hatás gyakorlása a személyiség fejlődésére.

Feladata: a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiség tulajdonságainak szabad kibontakoztatásának elősegítése melyben elengedhetetlen az empátia a tolerancia és a felnőttek személyes példamutatása.

Személyi higiéné

A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. Az óvodapedagógus a gyermekek ápolása közben teremtsen interakciót, hogy a gyermek kívánsága, kérése alapján tudjon segíteni. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Az óvodai és a családi szokások, összehangolása segít az azonos elvek betartásában. Különös gonddal védje a gyermekek érzékszerveit.

A bőrápoláshoz, fogmosáshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC-használathoz a felnőttek teremtsék meg a feltételeket úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, önállóan végezhesék ezeket a teendőket.

Tisztálkodás

A napirend keretei között elegendő időt biztosít a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére.

Tisztálkodási folyamatot megismerteti: helyes sorrendiséggel és technikával, egészségügyi szokásokkal. A tisztaság alapvető fontosságának, a betegségmegelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítja a gyermekekben. Ezen belül a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását, a ruházat higiénája a mosás, tárolás feladatait is tartalmazza, illetve a közvetlen környezetünk tisztántartására is hangsúlyt fektet. A megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújt. Fokozatosan kialakítja az önállóságot.

Öltözködés

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosít az öltözködésben és a ruházat elhelyezésében a saját polcán. A megfelelő viselet kiválasztásában összefüggéseket tár fel a gyermekekkel az időjárás és tevékenységek között. Fokozatosan kialakítja az önállóságot. A szülőkkel való kapcsolattartás során a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására javaslatot tesz. Például: műszálas anyagok kerülése, váltóruhák, lábboltozatot és lábfejet védő cipők biztosítása, lógó alkatrészek eltávolítása.

Pihenés

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően nyugodt pihenés feltételeit biztosítja, ellenőrzi a terem szellőztetését, az ágyak megfelelő elhelyezését (a lehető legnagyobb távolságban). A gyermekek elalvását segíti biztonságot adó szokásrendszerrel, pl. mesével, énekkel, zenehallgatással, testi közelséggel, puha tárgyakkal. Pihenés időtartamát a csoport szükségleteihez

igazítja. Az ágyneműről és annak tisztításáról a szülő gondoskodik, általában két hetente és a gyermek minden megbetegedése alkalmával.

A gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. Az alváshoz tiszta levegőre van szükség, ezért lefekvés előtt alapos szellőztetéssel teremtsük meg a feltételeket. A nyugodt pihenés feltétele a csend, bizonyos bezártság. Elalvás előtti mesélés, és az azt követő altatók dúdolása kondicionáló reflexként hat. Ha lehet, minden alkalommal éljük át az altató hatására kialakult szendergés állapotát.

A környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítására fokozott figyelmet fordítunk.

- csapok elzárása
- folyékony szappan használata
- levegő minősége a csoportszobában
- közvetlen környezetünk tisztán tartása (csoportszoba, udvar).

Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermeket, ezért az óvodapedagógus hason a szülőkre, hogy több rétegűen öltöztessék gyermekeiket. Ennek kialakításában a szülők lehetnek partnerek, akiket fontos meggyőzni a praktikus, ízléses öltözködés előnyéről (nyáron kalap és fényvédőkrém használata)

A dohányzás megelőzése

A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára. Az óvodában a gyermek előtt dohányzó felnőtt nagyobb hatást gyakorol a gyermekre, mint egyéb szocializációs helyzet, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Ezért az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

A dohányzás megelőzését szolgáló óvodai egészségnevelési program tevékenységei:

Szabad beszélgetések és a mesélés. A dohányzást megelőző magatartásra nevelésnek is egyik eszköze az olyan mese, amely az állatvilághoz, a növények életéhez vagy a gyermeki élethez kapcsolja a nemdohányzó magatartás szépségeit. Olyan mesékről lehet szó, amelyekben a helyes magatartás "pozitív" élményei jelennek meg.

Egészséges tiszta biztonságos környezet megteremtése higiénias szabályok kialakítása

Az óvodás gyermek saját testi gondozásának megtanítása és mozgásigényének kielégítése csak egészséges környezetben történhet. Ennek érdekében a dajkák munkájához tartozik a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés a higiénias szabályok betartatása a gyermekkel.

A balesetveszély elkerülése érdekében a gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeli, szükség esetén kezdeményezi javítását, cseréjét. Különösen az udvari, vagy játszótéri játékoknál, sétán felhívja a gyermekek figyelmét a helyes eszközhasználatra, biztonságos közlekedés szabályaira, kirándulásra szülői segítséget kérhet.

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodában megbetegedett gyermeket fokozott gondoskodással, elkülönítve gondozza a felnőtt mindaddig, míg szülei meg nem érkeznek, ez feltétlenül fontos láz, hányás, kiütés, hasmenés, bőrpír, erős köhögés esetén. A fertőzések terjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törölköző használatával igyekezzenek gátolni.

Három-négy éves gyermekeknél gyakran előfordul, hogy alvás alatt bevizeznek. Ennek oka általában pszichés eredetű ezért a leszoktató eljárások zömmel eredménytelenek. A felnőttek óvakodjanak a gyermekek megszegényítésétől. Csakis a tapintatos, szeretetteljes bánásmód és a szülőkkel való partneri, jó emberi kapcsolat szüntetheti meg az okokat.

Bántalmazás megelőzése

A gyermek személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani és védelmet kell számára biztosítani a fizikai és lelki erőszakkal szemben.

A gyermek nem vethető alá testi fenyegetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.

Feladataink:

- gyermekvédelmi munka
- gyermekjóléti családsegítő szolgálattal kapcsolat
- részvétel eszmegbeszéléseken
- konfliktuskezelés
- személyes példamutatás

Mindennapos testnevelés, testmozgás

A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. A szervezett mozgásos tevékenységek, különösen a prevenciós fejlesztő tornák, a mozgási igény kielégítése segít a gerinc deformitások megelőzésében. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartása javítható.

A gyermekek egészséges életmódját úgy lehet biztosítani, hogy mindennap edzési lehetőséget biztosítsunk számukra. Erre legtöbb alkalmat a szabadban tartózkodás biztosít, mely növeli a gyermekek ellenálló képességét. Ezért mindennap - ha lehet kétszer is - tartózkodjanak a szabadban.

Mozgásszükségletük kielégítése érdekében az óvodapedagógus szervezzen napi kocogó-futó lehetőségeket. A felnőttekkel végzett rendszeres kocogások, futások ösztönzően hatnak rájuk, és fokozzák a szív jó vérellátását, a rugalmasságot, állóképességet.

A gyermekek a víz edző hatását is érezzék meg az óvodában. Jó idő esetén, az óvoda udvarán pancsoljanak.

Edzési a téli időszakban szánkózás, csúszkálás. A szervezett edzési programok maximális ideje 10-20 perc. A kondicionáló mozgások adjanak igazi felfrissülést, felüdülést a gyermekeknek.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

Az óvoda feltételrendszere befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának szintjét. A gazdag tárgyi környezet, ha megfelel az egészségügyi előírásoknak és esztétikus, nyugtató hatású színharmóniát áraszt, jó alapot ad az óvodai nevelőmunkához.

Az óvoda legfontosabb fejlesztési tere az óvodaudvar. Az udvar akkor tölti be funkcióját, ha a gyermekek szinte egész napjukat kinn tölthetik.

Az udvaron legyen árnyékos és napos játszó rész, legyen füves, homokos, betonozott rész is. Az udvar esztétikai szépségét adja a sok virág, cserje, ízlésesen kialakított gyermek virágos kert.

A mozgásfejlesztő eszközök különböző típusú mozgásokhoz adnak lehetőséget. Minden csoport rendelkezzen homokozóval. A labdás játékokhoz megfelelő nagyságú terület álljon a gyermekek rendelkezésére. Az óvoda udvarán legyen olyan zártabb udvarrész, ahol énekes játékokat játszhatnak a gyermekek.

Az óvoda épületét a nevelési, fejlesztési feladatok megvalósításának figyelembevételével az óvodapedagógusok esztétikusan rendezzék be.

A több funkciót betöltő csoportszobát tegyék alkalmassá a játékokra, a tevékenységek végzésére, az étkezésre, az alvásra és a pihenésre. A csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá

tétele az ízlésközvetítés miatt, valamint a gyermekek jó közérzetének biztosítása miatt is fontos. A természetes világítás felhasználása céljából az ablakot hagyjuk szabadon, csak olyan függönyt használjunk, ami nem veszi el a fényt. A mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzék a gyermekek.

Fűtés idején a száraz levegő enyhítésére párologtató szükséges. Erős napsütés ellen a csoportszobát világos függönnyel vagy napellenző használatával védjük.

Az óvodapedagógus a többféle játéktevékenységhez alakítson ki elkülönített csoportszoba részeket. Alakítson ki mesesarkot, ami a személyes perceknek, napi mesélésnek, drámajátékoknak a színtere. Legyen olyan sarok vagy csoportszoba rész, ahol a gyermekek összegyűjt-hetik a mikrocsoportos séták alkalmával talált 'kincseket'.

Az öltözők berendezése, világítása, fűtése, szellőzöttsége biztosítson minden feltételt a nyugodt vetkőzéshez, öltözéshez. Minden gyermeknek van ruha- és cipőtartó szekrénye vagy polca. Az öltözőben a szülők részére van egy esztétikus hirdetőtábla, ahol havi időszakokra lebontva tájékoztatást kapnak a csoport nevelési-fejlesztési elképzeléseiről, eredményeiről.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítsék a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek legyen elkülönített fogmosó felszerelése, törölköző.

Megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermek ismerje meg saját testét, váljon belső igényévé a testi higiénia.
- Tanulja meg, válják igényévé, gyakorolja a helyes, egészséges táplálkozást.
- A mozgáshoz való pozitív viszony kialakítása során, alakuljon ki a gyermek mozgás-igénye.
- Élje meg a természethez való tartozását a környezettudatos nevelés eredményeként.
- Érzelmeket képesek szavakban is kifejezni.
- Képesse válnak konfliktusaik egymás közötti megoldására.
- Mindent megteszünk óvodánkba járó gyermekek egészségének megőrzése és betegségek meg-előzése érdekében!

5.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Célunk: Olyan szeretetteljes, nyugodt, harmonikus légkör megteremtése, melyben egymást feltétel nélkül elfogadják, a pozitív viselkedésformák kialakításával erősödnek a szocializációs képességek (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, önállóság, önfegyelem.).

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztyén kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

A fejlődés várható eredménye

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyermekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása. Egymást megkérlik a szabályok betartására.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, melyek a hiányosságaik.
- Érvényesítik kezdeményezőkészségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.

Óvodapedagógus feladatai:

- Segítse a gyermeki énkép, önismeret, önértékelés fejlődését, a gyermek természetes megnyilvánulásaira és tevékenységeire (önkifejezés, önérvényesítési törekvések) adott visszajelzések által.

- Alakítson és tartson fenn érzelmekre épülő, szeretetteljes kapcsolatot a gyermekekkel.
- A befogadó nevelés megvalósulása érdekében közvetítsen mintát a különbözőségek tiszteletben tartására és elfogadására (differenciált nevelés, multikulturális nevelés).
- Támogassa a nemi identitás kialakulását, oldja a nemi sztereotípiák merevségeit.
- Használja ki azokat a lehetőségeket a mindennapokban, amelyek segítik a szokás és normarendszer megalapozását.
- Biztosítsa az erkölcsi tulajdonságok, szociális készségek és képességek, attitűdök, azaz kompetenciák (együttműködés, önállóság, segítőkészség, önkifejezés, önérvényesülés, önfegyelem, a közös értékek óvása védelme, kitartás, akarat, feladat, és szabálytudat, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség) fejlődéséhez szükséges tevékenységi és értékelési rendszert (alapozza meg, alakítsa értékrendjüket)
- Viselkedéskultúrájával szolgáljon modellként, az alapvető társadalmi normák, emberi értékek közvetítésében.
- Közös élményekkel, tevékenységekkel segítse a gyermekek közötti együttműködést, a közösség alakulását.
- Tegye lehetővé az ünnepek, jeles napok, távlatok, élmények és tapasztalatok biztosításával az óvodai hagyományápolás, néphagyomány ápolás közösségformáló erejének beépülését a mindennapi életbe.
- Támogassa az Alapító Okiratunkban foglaltak szerinti ép értelmű sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedését beillesztését a közösségbe. Fejlődésük érdekében mindig annyi segítséget nyújtson amennyi a további önálló cselekvéshez szükséges.
- Segítse a környezettudatos magatartás megalapozását az érzelmi viszonyulások, szokások, gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével.

5.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

Célunk: Olyan, a gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére épülő fejlesztés, amely játékba ágyazottan, tevékenykedés során erősíti, alakítja a taníthatósághoz szükséges képességeket (megfigyelőképesség, emlékezet, figyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat).

Kreativitás fejlődését ösztönző környezet biztosítása, melyben a gyermeki alkotóképesség szabadon fejlődhet.

A nevelő tevékenység egészében olyan beszélő környezet kialakítása, ahol előtérbe kerül a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, valamint kiemelt figyelmet fordít a gyermeki kérdések megválaszolására.

A fejlődés várható eredménye

- Képesek lesznek egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazására.
- Az ismeretek alapján, életkoruknak, egyéni fejlettségüknek megfelelő feladatokat irányítással és önállóan is megoldanak.
- Képesek lesznek kifejezni érzéseiket, gondolataikat az anyanyelv és az ábrázolás eszközeivel egyaránt.
- Képesek lesznek a kialakult észlelési képességeiket, a finommotoros képességeiket összerendezetten használni.
- A gyermek érthetően, egyszerű vagy összetett mondatokban elmondja kívánságait, gondolatait
- Helyesen használja a nyelvtani kifejezésmódokat
- Figyelme, koncentráció képessége fejlődik, gondolkodása fogalmi szintre tevődik
- Érdeklődő, másokat is képes meghallgatni
- A természetről, környezetéről és a jeles napok tevékenységeihez fűződő kifejezések átkerülnek a gyermek mindennapi szóhasználatába

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az anyanyelv tudatos fejlesztése beszélő környezet biztosításával, helyes mintaadással és szabálykövetéssel, figyelembe véve az életkori sajátosságokat.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére való nevelés
- A gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása
- A gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések támogatása és megválaszolása.
- A gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

6. A nevelés tervezése és időkerete

A tervezés tudatos, átgondolt folyamat, melynek során számításba kell venni, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme más és más lehet, sőt a fejlődés dinamikája is egy-egy gyermek esetében más és más lehet. Figyelembe kell azt is venni, hogy a gyermekek rendelkeznek már máshonnan származó ismeretekkel, épít ezekre a tapasztalatokra.

A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. Komplexitása abban rejlik, hogy a gyakorlatban a gyermeket érő élmények, tapasztalatok egyszerre, egy időben jelentkeznek. Így kell tervezni és megvalósítani is. Minden esetben tevékenységet tervezünk. A tervezést általában anyaggyűjtés előzi meg. A helyi sajátosságokat is figyelemmel kísérjük. Tervezéseinknél a módszer kiválasztását a feldolgozandó ismeretanyag és a pedagógus módszertani szabadsága határozza meg, többféle módszertani megoldásban gondolkodik. Módszereit rugalmasan alkalmazza, figyelembe véve az adott helyzetet. A projektmódszert gyakran alkalmazzuk a tervező munkában. A projektekkel, mint pedagógiai módszerrel kiválóan és komplexen fejleszthető a kreativitás és tanulható az egyes kompetenciák sikeres alkalmazása. A gyermekek a kreatív tevékenységeik által kompetenciákat alapoznak meg, melyek elengedhetetlenek az ismeretszerzéshez és a tanuláshoz, az élethosszig tartó tanulás megalapozásához.

6.1. A tudatos fejlesztés módszerei

A kreativitás és a projekt módszer összefüggése

A kreativitás valamilyen szinten mindenkinben, minden gyermekben, minden felnőttben jelen van. Alkotásra mindenki képes vagy képes lenne, de ezzel nem tud élni, mert nincs tudatában.

Az alkotóképesség kibontakoztatásához szükségesek:

- a megfelelő körülmények,
- megfelelő közeg, ideális fejlesztő környezet;
- a támogató, segítő felnőttek: szülők, pedagógusok.
- Az a felnőtt, aki nemcsak észreveszi a fejleszthető kreativitást, hanem meg is találja a legjobban megfelelő fejlesztő módszereket és eszközöket jó úton halad.
- A módszerek és eszközök tárháza minden óvodapedagógus birtokában van, aki:
 - innovatív,

- a gyermekek fejlődését tartja szem előtt,
- képes megteremteni a fejlődést támogató környezetet.

A projekt módszerben a gyermekek előzetes ismereteire építve teremtjük meg a konstruktív tanulást segítő környezetet, támogatjuk a tanulási folyamatot.

A projekt tervezése

A projekt sajátos tanulási egység, amelynek központjában valamilyen cél vagy probléma áll. Minden projekt végtelen, ugyanakkor egyedi, hiszen a projektben a problémák a konkrétan és rendkívül gazdagságban jelennek meg.

A célból és a feladatrendszerből következően a csoport egészére nézve tervezünk, de a csoporton belüli differenciált, egyéni fejlesztés megköveteli tőlünk az egyes gyermekekre szabott fejlesztést is, ehhez az óvodapedagógus megfelelő módszereket alkalmaz. A tervezés és a megvalósítás során olyan pedagógiai módszereket alkalmaz, melyek a gyermekek kompetenciáinak fejlesztését támogatják.

Fontos, hogy a gyermek szabadon dönthessen, alkothasson, gondolkodhasson és cselekedjen. Elegendő időt kell adni a tevékenykedésre és tapasztalatszerzésre. Lehetővé kell tenni, hogy az elméletben elsajátított ismereteket kipróbálhassák a gyakorlatban is.

A nevelőmunka elemzése, értékelése is az óvónő feladata. Ez ad támpontot a nevelőmunka tervezésének irányvonalaihoz. Pedagógiai munkájában nyomon követhető a PDCA ciklus.

6. 2. A nevelés időkerete

A napirend biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott légkört és szokásrendszerének kialakításával a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát. Egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenység és a pihenés váltakozó biztosítása. A napirenden belül a legtöbb időt a játék kapja, mert ez a gyermek legfőbb tevékenysége. A gondozás és a szabadlevegőn való tartózkodás jól illeszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába.

A napirend

Időtartam, tevékenységek

Cepei Kincskereső Óvoda és Bölcsőde

7. 00 -11. 45	Szabad játék a csoportszobában, szabadban. Ezen belül mindennapos mozgás, egészségügyi teendők végzése Tevékenységek, tanulási lehetőségek, csoportos foglalkozások kötetlen és szervezett formában
11. 45 – 15. 00	Ebéd, egészségügyi teendők végzése. Pihenés, alvás mesével, altatással
15. 00 -16. 30	Uzsonna, egészségügyi teendők végzése Szabad játék a csoportszobában, lehetőség szerint a szabadban

Vajtai Óvoda

7. 00 -11. 45	Szabad játék a csoportszobában, szabadban. Ezen belül mindennapos mozgás, egészségügyi teendők végzése Tevékenységek, tanulási lehetőségek, csoportos foglalkozások kötetlen és szervezett formában
11. 45 – 15. 00	Ebéd, egészségügyi teendők végzése. Pihenés, alvás mesével, altatással
15. 00 -16. 00	Uzsonna, egészségügyi teendők végzése Szabad játék a csoportszobában, lehetőség szerint a szabadban

Az óvodapedagógus feladatai:

- Nevelőmunkáját tudatosan tervezze meg. Készítsen éves tervet, tematikus, - és projekttervet.
- A tervezés során vegye figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét.
- A kitűzött célok legyenek összhangban az Óvodai nevelés országos alapprogramjával és a pedagógiai program célrendszerével.
- A módszerek kiválasztásánál figyelembe veszi az életkori sajátosságokat.
- Innovatív módon ismerjen meg új módszereket és alkalmazza azokat nevelő-oktató munkájában.
- A tevékenység céljainak eléréséhez tudatosan választja ki azokat a módszereket, eszközöket, szervezési módokat, melyek segítik a kitűzött célok elérését.
- Pedagógiai terveit összevetve a megvalósítás eredményeivel felülvizsgálja, reflektív módon elemzi.

7. Az óvodai élet tevékenységformái

7. 1. Játék

Helye a nevelés folyamatában

A játék a kisgyermek elsődleges, meghatározó tevékenysége, mely a lehető legnagyobb mértékben hat szinte valamennyi pszichés, motoros, szociális személyiségkomponensre. A játék létforma, legfőbb élményforrás, személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Célunk: a gyermekek elemi pszichikus szükséglete, a szabad játék minél optimálisabb szintű kielégítése a megfelelő feltételek biztosításával, játéktámogató magatartással, a szülők szemléletformálásával.

Minden életszakasznak megvannak a megfelelő játékfajtáik, így a gyakorló, szerep, konstruáló és szabályjátékok segítségével szerveződnek az óvodai élet mindennapjai. Az óvodapedagógus feladata, hogy ezeket direkt, illetve indirekt módon úgy szervezze, vezesse, hogy abban a lehető legmagasabb szintre eljuthassanak a gyerekek.

A játék tartalma:

A hagyományőrző, környezetvédő óvodai légkörben a játék tartalma kiegészül a népi játékok megismerésével, játszásával:

- Mozgásos és küzdőjátékok (versengő, váltó, sorjátékok, hidas játékok)
- Népszokásörző dramatikus játékok (szüreti játékok, betlehemes játék, regölés, kiszézés, pünkösödölés, kenyérsütés, lakodalmas, vásáros...)
- Népi játékszerkészítés (rongybabák, csutkababa, töklámpás, sípok, hegedűk, ütőhangszer, csörgők...)
- Énekes, táncos játékok

A fejlődés várható eredménye

- A gyermekek elsajátítják, és már betartják a játékszerekkel és az együttjátszással kapcsolatos elemi szabályokat.
- Tartósan kialakul a kisebb-nagyobb csoportokban való együttjátszás igénye.

- Mozgásuk, értelmi és érzelmi fejlődésük alapján megértik környezetük egyszerű jelenségeit, és készek ezeket játékukban újra alkotni, reprodukálni.
- Megértik és elfogadják játszótársaik elgondolkodásait, saját maguk is képesek tovább gondolkodni és továbbfejleszteni ötleteikkel a játékot. Alkalmazkodnak a játék szabályaihoz, képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyekben tapasztalataikat, érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét és különféle kapcsolatait. Ebben a korban a gyermekek már képesek arra, hogy érzelmileg is ráhangolódjanak a környezetükben élő felnőttek viselkedésére. Ez jelentkezik a játékukban. Tanulják és gyakorolják a viszonyukat.

Óvodapedagógus feladatai:

- Tudatosan megengedő, támogató biztonságot adó jelenléttel, boldog atmoszféra teremtésével és a játék közösen elfogadott normáinak indirekt képviselésével a beszédkezdő, a közlésvágy motiválása, a közösségi érzés fejlesztése.
- Szabad játék túlsúlyának biztosítása.
- A megfelelő körülmények biztosításával feltételteremtő, játéktámogató magatartás valamennyi játékfajta tekintetében
- A megfelelő játékidő biztosítása
- A kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységek ajánlása
- Udvari játéktevékenység szervezése, az évszakok által nyújtott udvari játéklehetőségek biztosítása
- Biztosítson lehetőséget a népi játékok megismerésére, játszására és építse be a mindennapok gyakorlatába.

7.2. Mindennapos mozgás

*„A mozgás sok mindenre orvosság-de nincs olyan gyógyszer,
Amely a mozgást helyettesítené”*
(görög mondás)

Célunk: A gyermekek természetes mozgásigényének megőrzése, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése.

A mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-8 éves gyermekek fejlődésében. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. Az aktív nagymozgásoktól kezdve a finommotoros manipulációig mindent magába foglal és az egész személyiség fejlődését elősegíti. Kedvezően befolyásolja az értelmi és a szociális képességek alakulását is.

A sportoknak, a játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyerek számára lehetőséget kell biztosítani.

Programunkban a mozgáson keresztül pedagógiai és pszichológiai feladatokat egyaránt megvalósítunk. A mozgás prevenció fő feladata – a nagymozgások, szem-kéz-láb koordináció, egyensúlyérzék, finommotorika fejlesztését – természetes módon építjük be a gyermekek tevékenységébe.

Feladatunk a hagyományokban évszázadok óta élő, sajátos mozgáskultúra átadása (népi tánc, gyermekjátékok, vetélkedők, versengő játékok). A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok által a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása és fejlesztése.

A tornával, mozgásos játékokkal és zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatokkal fejlesztjük a gyermekek természetes mozgását, valamint testi képességeiket (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, koordináció). Pozitív irányba befolyásoljuk a mozgás által a gyermek teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítő képességét. A mozgásos tevékenységek segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, az alkalmazkodó képesség, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását, egészséges versenyszellem alakítását, társakra figyelmet (siker, kudarctűrés, alkalmazkodó képesség). A mozgásos lehetőségeknek teret biztosítunk teremben és szabad levegőn egyaránt.

Heti 1 csoportos testnevelés foglalkozást szervezünk az óvodai csoportszobában vagy az udvaron.

Differenciált feladatadással lehetőséget teremtünk arra, hogy az adott gyakorlatokat a gyermekek saját képességeiknek megfelelően hajtsák végre, kellő aktivitást és terhelést biztosítva. A foglalkozások körültekintő szervezésével és előkészítésével a várakozási időt csökkentjük. Az életkori sajátosságokat figyelembe véve állítjuk össze a mozgás anyagot

Kiemelt mozgásfejlesztés területei:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység

- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés
- c) szervezett mozgásos tevékenység

A fejlődés várható eredménye:

- Szívesen és örömmel vesznek részt a mozgásos játékokban, testedzésben
- Egyéni képességükhöz mértén mozgásuk összerendezett, harmonikus
- A gyermekek értik az adott utasításokat és képesek az ismert szabályokat betartani
- Szívesen és örömmel vesznek részt a mozgásos játékokban, testedzésben
- Fizikai erőnlétük, állóképességük egyéni fejlettségüknek megfelelő

Óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása.
- A mozgástapasztalatok bővítése, sok gyakorlással, a mozgáskészség alakítása.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése. (kondicionális, koordinációs)
- Mozgáson keresztül, az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése, mely hozzájárul a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakításához.
- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése után a gyermeki különbségek figyelembevételével a mozgásigény kielégítése.
- A gyermekek ösztönzése a mozgásra az egyéni lemaradásokat kompenzáló mozgásos játékok ajánlásával.
- A gyermekek számára változatos, differenciált párhuzamosan végezhető lehetőségek biztosítása a mindennapos mozgásra
- Világos, konkrét értékeléssel a pozitív énkép alakulás támogatása
- A konkrét mozgásos tapasztalatok alapján, a mozgásformák megnevezésével az óvónő segítse elő, hogy a megfelelő kifejezések beépüljenek a gyermekek szókészletébe
- A spontán érzelmi motivációkra építsünk, az egyéni fejlettséget figyelembe véve.
- Biztosítsuk a gyermekek megfelelő terhelését az aktivitási szintek változtatásával.
- Kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazása.

7.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célunk: az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

Az óvodában a tanulás tevékenységekben valósul meg. A cselekvő, felfedező tanulás a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek tevékenységi vágya ösztönöz a tapasztalatszerzésre, cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek.

Projektek, projekt elemek, témahetek alkalmazásával komplex ismereteket nyújt, tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosít

A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták stb. formájában valósul meg.

A tevékenységekben megvalósuló cselekvő, felfedező tanulás során alkalmazza az alábbi tanulási formákat:

Spontán, játékos tanulás - az óvodai élet bármely szituációjában, kapcsolatában, mely a gyermekek kíváncsiságának, mozgásvágyának, érdeklődésének következménye

Utánzásos (minta és modellkövetés) - melyben a magatartás és viselkedéstanulás kezdetben óvónői, majd társak példája.

Cselekvéses tanulás: közvetlen manipulálást, rendezést, válogatást, probléma helyzetet biztosít.

Szervezett tanulási lehetőség – az óvodapedagógus által szervezett tevékenység, probléma-helyzet, irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés és a gyermekek kérdéseire, válaszaikra épülő ismeretszerzést, számtalan felfedezés

A fejlődés várható eredménye

- Igénylik, és aktív részesei lesznek a játékos ismeret- és tapasztalatszerzésnek
- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodás kor végére eléri az iskolai élet

megkezdéséhez szükséges fejlettséget. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érik.

- Rendelkezzenek olyan jártasságokkal, készségekkel, hogy képesek legyenek a sikeres iskolakezdésre
- Érzékelésük, észlelésük, emlékezetük, a szándékos figyelmük és elemi fogalmi gondolkodásuk, fejlődésük megfelelő szintjén feleljen meg
- Beszéljenek tisztán, folyamatosan, érthetően, ismereteiket legyenek képesek mondatokban kifejezni

Óvodapedagógus feladatai

- A tanulást támogató környezet megteremtése mellett, a gyermeki személyiség fejlesztése az életkori és fejlődési sajátosságok figyelembe vételével választja meg és alkalmazza a különféle tanulásszervezési módokat
- Biztosítsa a tevékenységekben megvalósuló tanulás feltételeit - a gyermek cselekvő aktivitásának, közvetlen több érzékszervre ható tapasztalásának, felfedezésének lehetőségeit.
- Sokszínű, változatos cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálása
- Az egyéni tanulási utak támogatása a gyermeki szükségletekhez és egyéni képességhez igazodva a gyermek cselekvéseiben
- A gyermek önálló döntésén alapuló tevékenységrendszerben megfelelő minőségű és mennyiségű segítségadás biztosítása

Játék és tanulás az iskolássá érés folyamatában

Célunk: a gyermekek rendelkezzenek azokkal a kompetenciákkal, melyek lehetővé teszik a sikeres tanulást és megalapozzák a sikeres felnőtt életvitelt.

A változatos tevékenységek az óvoda gyermek tanulási folyamatának támogatásához olyan keretet kínálnak, melynek során éppen azok a kompetenciák alakulnak, melyek az adott életkori szakaszban már meglévő készségekre, képességekre építve fejlődnek, és amelyek az iskolássá érés folyamatát jellemzik.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek, képességek rögzítésével egészül ki.

A sikeres iskolakezdéshez szükséges kompetenciák:

Szociális érettség:

- szabálytudat kialakítása
- feladattudat megléte
- kapcsolatteremtés képességének kialakulása
- a tanító elfogadása

Lelki érettség:

- érdeklődés, a tanulás igénye iránti nyitottság
- érzékelés, észlelés, differenciálódása
- szándékos emlékezet, tartós figyelem megjelenése
- fogalmi gondolkodás kezdeti kialakulása
- mennyiségi ismeretek megjelenése
- a beszéd fejlődése

Testi érettség:

- összerendezett harmonikus mozgás
- finommotorika, mozgáskultúra fejlődése
- saját teste feletti irányítás képességének kialakulás

Óvodapedagógus feladatai

- Az óvodapedagógus a tanulási folyamatot a játék szerves részeként kezelje, törekedjen a gyermek teljes személyiségének kibontakoztatására, fejlesztésére.
- utánzásos minta és modellkövetéses magatartás viselkedéstanulással (szokás-
- szabályrendszer kialakulása)
- spontán, véletlenszerű a gyermek kíváncsiságára épülő játék közben történő

- tapasztalatszerzés
- a gyermek érdeklődésére épülő ismeretszerzés
- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetencia érzés kialakítása, fenntartása.
- irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés a pedagógus közreműködésével
- problémaszituáció teremtése, probléma megoldásra ösztönzéssel
- az óvónő által kezdeményezett játék lehetőségek tárházával
- a gyermek és pedagógus által szervezett tevékenység ismeretszerzési keret
- a speciális pedagógiai ellátásra jogosult, tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére iskolakezdésre felkészítő foglalkozások tartása

7. 4. Verselés, mesélés

Célunk:

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, a gyermek meghallgatása, gyermeki kérdések támogatása és a válaszok igénylése.

A gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének egyik legfőbb segítője a vers, mese. Ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mese, a meshallgatás nem csak az anyanyelvi nevelés lehetséges módja, hanem a személyiség különböző szféráit mozgósító tevékenység. A mese képes olyan „varázseszközként” működni, mely miközben örömet okoz, élményt szerez, észrevétlenül fejleszti az értelmi, érzelmi, morális, szociális képességeket. Azt kell a gyermekekkel megéreztetnünk, hogy az irodalom nem megtanulandó szövegek tárháza, hanem az óvodapedagógustól hallott történetek, mesék, versek róluk szólnak, nekik szólnak, segítenek eligazodni a világban. A mese szimbolikus formája, szemléletmódja rokon a világmegértés kalandos útját bejáró gyermek látásmódjával.

Az anyanyelvi nevelés, az értelmi fejlődés és nevelés megvalósítása beszélő környezettel, szabálykövetéssel, kiemelt jelentőségű helyen van. Feladatai között modell értékű az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja.

Az anyanyelvi nevelés feladatai a vers, mesetevékenység területén:

- Megfelelő anyagkiválasztás, kifejező előadásmód, az irodalom nyelvi-stilisztikai eszközeinek kihasználása a gyermeki beszédkommunikáció fejlődése, fejlesztése érdekében.
- Az irodalmi élmény együttesből fakadó beszédfejlesztő módszerek változatos alkalmazása (mese reprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képoltvasás, anyanyelvi játékok).
- A tevékenység formában az anyanyelv gazdagságának ismertetése, a beszédészlelés, megértés, reprodukció fejlesztése (helyes képzés, tiszta kiejtés, artikuláció, beszédtempó, ritmus, hangsúly, hanglejtés, szókincs, mondatalkotás, helyes nyelvtani struktúra, verbális és nem verbális jelzések, interakciók megjelenítése).

A fejlődés várható eredménye

- Kapcsolódjanak be a mondókák, versek mondogatásába.
- Az óvónőt utánózáva ritmikus, mozgásokkal kísérik a verseket.
- Maguk is énekelgessenek, halandzsázzanak.
- Figyelmesen, szívesen hallgassák a rövid meséket, örüljenek azok gyakori ismétlésének.
- Kérjék a meséket, a mesehőssel vagy ellenfeleivel kapcsolatos érzelmeiket játékban, rajzban, esetleg szavakban is nyilvánítsák ki.
- Lapozgassák a képeskönyveket, kezdeményezzenek beszélgetést az ismert képekről.
- Szívesen mondjanak spontán módon is mondókákat, verseket, meséket a hozzájuk tartozó játékok szövegeit és ismerjék mozgásait.
- Tudják a megismert szavak jelentését, megfelelően használják azokat.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzzék mondataikat.
- Szívesen, örömmel hallgassanak mesét.
- Tudjanak könyvben kép alapján tájékozódni, vigyázzanak a könyv állagára.
- Vegyenek részt dramatikus játékokban, közös műsorkészítésben
- Kapcsoljanak ismert irodalmi szöveget adott ünnepi alkalmakhoz.
- Legyenek képesek koruknak megfelelően, színházi előadások cselekményének követésére, a mesék (dramatizálás, bábozás), többféle megjelenítésére.

Óvodapedagógus feladatai

- A gyermeki önkifejezés fejlődésének segítése, a saját vers és mesealkotás megalapozása, változatos módszerek alkalmazásával. Például: mesealakok, szituációk megjelenítése dramatizálással, bálozással, ismert mese befejezése, mozgásos átváltozás, utánzás, felnőtt által megkezdett mese befejezése, mese kiegészítése, átalakítás, fantáziajátékok, gyermekek meséje egy – egy ismert mesehősről, meseszerkesztése megadott címről, ismert mese fel-dolgozása kérdések alapján, képolvasás, közös vagy egyéni beszélgetés, mesemondás különböző eszközökhöz kapcsolódva, ismert mese követésével.
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása, fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében. Például: mese befejezése rajzzal, tematikus ábrázolás ismert meséről, saját mesekönyv, meseillusztráció készítés kedvenc meséhez.
- A mesélés, verselés, mondókázás mindennaposságával az esztétikai, irodalmi fogékonyság megalapozása, anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevelés.
- A klasszikus és kortárs irodalmi művek, népi dajkai hagyományok alkalmazása mellett, a csoportösszetétel figyelembevételével, a mese, versanyag megválasztásával a multi és interkulturális nevelés megalapozása.
- Könyv iránti vonzódás kibontakoztatása és a könyvvel való helyes bánásmód elsajátítása
- Olyan mesék történetek választása, amelyeknek témája a gyermekekről, közvetlen környezetéről, az állatvilágról szólnak, amelyeket az egyenes vonalú cselekmény az érthető, világos meseszöveg, az érdeklődést ébren tartó szavak, fordulatok, ritmikus ismétlődések jellemeznek.

Az óvodai irodalmi nevelés komplex személyiségfejlesztő hatása akkor eredményes, ha mondókákkal, versekkel, mesékkal, a mai mesékkal a gyermekeknek nem csak értelmi és érzelmi szükségleteit elégítjük ki, de fejlesztjük az anyanyelvi képességeiket is. Tudjuk azt is, hogy az ember tudja megtalálni helyét az életben, akinek személyek iránti empátiája, szociális helyzetek iránti érzékenysége, kommunikációs nyitottsága fejlett. Mindezek alakítására, fejlesztésére óvodáskorban egyik legalkalmasabb eszköz a mese.

7. 5. Az ének, zene, népi játék, tánc

*„Azok az igazi percek, amelyeknek
nincs szavuk: a zenének, a gondolatnak,
ihletnek, jóságnak és a szépségnek percei.”*

Feszty Árpádné

Célunk:

- Az énekes játékok, mondókák, dalok és a zene megszerettetése.
- A szép tiszta éneklésre való tanítás, a zenei hallás, ritmusérzék, zenei emlékezet fejlesztésével.
- A zenei ízlés, a mozgáskultúra formálása, valamint az alkotókedv ösztönzése.
- Az óvónő éneklési készsége, tiszta, szép énekhangja keltse fel a gyermekben a tanulás vágyát, a bemutatott dalok és é játékok iránt, valamint ritmikai, hallási és zenehallgatási tevékenységek iránt.
- A tiszta éneklést segítse elő az önálló énekléssel, a hallásfejlesztést segítő fogalompárokat kapcsolják össze, pl. tempóváltoztatás, dallambújtatás, halk-hangos éneklés
- Használjanak népi ritmuseszközt, s ezeket a lehetőségekhez képest közösen készítsék el.
- Az óvónő tegye lehetővé a gyermekek hangszereken való játszását, zenekar alakítását.

A program a néphagyományra építkezve alakítja ki zenei nevelését. A zenei anyagot elsősorban a magyar gyermekdalkincs hat hangterjedelmű, egyszerű dallamai, egyszerű mondókái alkotják melyeket a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberei élet fordulópontjaihoz, valamint a különböző ünnepekhez kapcsolódó, művészi értékű modern feldolgozású komponált dalok egészítik ki. A gyermek zenei képességeinek alapozását sokrétű zenei eszközrendszer segíti. A zenei nevelés lehetőségeit az egész nap folyamán kihasználjuk, kötött és kötetlen keretek között.

Hagyományok ápolását és az esztétikai nevelést célzó feladatok:

- Magyar népi énekes- mozgásos játékok, más népek dalai, játécai:

- Egy- és kétszemélyes játékok, altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, höcögtetők, lovagolók, tapsoltatók, sétáltatók, táncoltatók, labdázók megismertetése.
- Körjátékok és dalaik (Fogyó és gyarapodó játékok, pár választók, sor-és ügyességi játékok).
- Magyar népszokások, a hagyományok dalai, játécai – más népek, migránsok dalai:
- Táncos játékok (lakodalmas, alakoskodók, vonulások, táncok, átalakuló játékok, kapcsolódó játékok, kapuzók) és népszokások (négy nagy ünnepkörhöz kapcsolódva)
- Hangszeres zene hallgatása: magyar népzenei alkotások (vokális és hangszeres zene), alkalmi dalok (ünnepek dalai).
- Rögtönzött hangszerek készítése.
- Ismerjék meg a magyar néptánc alapvető lépéseit és azokból tetszés szerint, pillanatnyi alkotó kedvük szerint építkezzenek.
- Fontos a tudatos esztétikai megformálás, a zenei anyag esztétikai hatását felerősítő tárgyi és személyi feltételek biztosítása.
- Tanuljanak népdalokat, népi mondókákat, kiolvasókat, melyeknek sajátos ritmusa van.
- A népdalok énekléséhez társuljanak a néptánc egyszerű elemei.
- Váljon mindennapi tevékenységgé az éneklés.
- Ismerjék meg népük hagyományait és őrizzék azokat

A fejlődés várható eredménye

- Önként vegyenek részt a közös játékban, éneklésben.
- Éneklés és játék közben alakuljon ki a csoport egyöntetű tempója, játékos mozdulataikat megközelítőleg egyszerre és ritmikusan végezzék.
- Különböztessék meg a magasabb- mélyebb hangokat.
- Legyenek képesek néhány percig az óvónő énekes vagy hangszeres előadására figyelni.
- Figyeljék meg a környezet hangjait, a csendet és a hangszerek hangszínét.
- A gyermekeknek legyen lehetősége pár percig tartó hangszeres zenét hallgatni, illetve videofelvételen megtekinteni.
- Utánozzák szívesen az óvónő által bemutatott egyszerűbb mozgásokat, tánclépéseket.
- Legyenek képesek a mondókákat, játékdalokat az óvónő kezdése után csoportosan, önállóan énekelni az egy vonalas C és a két vonalas C abszolút hangmagasság között.
- A tisztaság a dallamon és a szövegmondáson egyformán megfigyelhető legyen.
- Az egyenletes lüktetést, a dal - illetve mondóka ritmusát egyénileg is hangoztassák.

- Ismerjék fel a tanult dalokat dúdolásról vagy hangszerjátékról a dalra jellemző rövidebb rész alapján is.
- Szépen, harmonikusan járjanak, mozogjanak együtt, a játékhoz tartozó mozgásokat, táncos mozdulatokat a zene lüktetésének megfelelően, egyöntetűen, folyamatosan, esztétikusan végezzék.

Óvodapedagógus feladata

- A zenei anyanyelv megalapozása
- A zenei hallás, ritmusérzék, zenei emlékezet, játékos alkotókedv fejlesztése
- A néphagyomány és a művészi értékű gyermekdalok megismertetése, megszerettetése
- Közösségi élmények nyújtása az énekes játékokon keresztül.
- Mozgás és testtartás dalhelyzetekhez való igazításának megalapozása.
- Az éneklés, zenélés, tevékenységeinek megszerettetése.
- Ünnepekhez kapcsolódó szokások, dalok, zenék megismertetése, a hagyományok ápolására való törekvés.
- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése, a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezése.
- A fokozatosság elvének követése a zenei anyag feldolgozásában.
- A gyermekek egyéni adottságainak megfelelő fejlesztése.

7. 6. A külső világ tevékeny megismerése

Célunk:

Adott a környező világban a természeti környezet, az időjárás változásai és az ünnepek. Erre épül a komplex megismerési folyamat. Ismerjék meg a szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetet. A gyermeknek a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz. Tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a közvetlen és tágabb természeti, emberi tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. Ismereteit tevékenységeiben is alkalmazza. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez, az emberi alkotásokhoz, ismerkedik azok védelmével, az értékek megőrzésének lehetőségeivel.

A fejlesztés tartalma:

A külső világ megismerését egy-egy projekt téma köré csoportosítva, az élményeket, tapasztalatokat, ismereteket sokoldalúan, komplex módon feldolgozva állítjuk össze.

- Környezeti nevelés (megfigyelés, kísérletezés, csoportosítás, mérés, összehasonlítás, rendezés stb.)
- Környezetvédelem
- Környezetalakítás (alkotó, óvó tevékenység összefogva a családokkal)
- Mindennapos hagyományápoló tevékenység (népi kismesterségek gyakorlása, ének, dal, tánc, mese, vers, mondókák)
- Munka jellegű tevékenységek (kinti és benti munkák, megbízatások)
- Évszakváltozások feldolgozása, egy-egy jeles névnap, természeti jelenségek megismertetése, elsajátítása
- Jeles napok előkészülete, jeles napok élményszerű feldolgozása
- Természeti ünnepek feldolgozása
- Rendszeres tájmegismerő kirándulások szervezése
- Hagyományos ismeretanyag (család, közlekedés, emberi test, állatok, növények, foglalkozások, időjárás)

A fejlődés várható eredménye

- A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról, tudják szüleik pontos nevét, lakcímüket.
- A gyermekek ismerik társadalmi környezetük intézményeit, nevezetességeit, az adott tájegységre jellemző néphagyományokat, népszokásokat.
- Ismerik az alapvető közlekedési szabályokat, gyakorlatban tudják alkalmazni a gyalogosokra vonatkozó alapvető közlekedési szabályokat.
- Alakul a gyermekekben a természethez és a környezethez való pozitív érzelmi viszony.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, meg-óvásához szükségesek.
- Emlékeznek jelenségekre, történésekre, élőlényekre, tárgyakra.
- Képesek a jelenségek egyes részeinek észrevételére vagy globális szemléletére.
- Felismerik, kutatják, értelmezik az ok-okozati összefüggéseket.
- Emlékeznek jelenségekre, történésekre, élőlényekre, tárgyakra.

- Képesek elemi következtetések levonására, egyszerű ítéletek alkotására.
- Megkülönböztetik a mennyiségi-, formai-, nagyságbeli viszonyokat, azonosságokat, különbözőségeket.
- Keresik környezetükben a matematikai vonatkozású ismeretszerzési lehetőségeket.
- Játékukban megjelennek a matematikai ismeretek, szívesen vesznek részt matematikai játékokban.
- Tevékenységeik során alkalmazzák a gondolkodási műveleteket: analízis, szintézis, általánosítás stb.
- Figyelnek a környezet új jelenségeire, változásaira, érdeklődnek a változás iránt.
- Elítélik a környezet és az élőlények pusztítását

Óvodapedagógus feladatai

- Eljuttatni a gyermekeket olyan tapasztalatokhoz, melyek birtokában felfedezi környezetét, s életkorának megfelelően eligazodik, tájékozódik abban.
- Segíteni a gyerekeket az én és a természet, illetve én és a társadalom közötti viszonyok, kapcsolatok megértésében
- A hangsúlyt a tevékenységekre és nem az ismeretekre helyezzük.
- A környezet állapota iránti érzékenység, fogékonyság alakítása, a környezeti harmónia létrejöttéhez és fenntartásához szükséges életvitel, szokások, értékrend megalapozása.
- A természet, az élőlények iránti szeretet, kímélet, a szűkebb-tágabb környezet iránt érzett felelősség felébresztése.
- A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket is szerezzenek a gyermekek, melyek alkalmasak a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyok megismerésére, felismerésére.
- A képességek fejlesztése során olyan helyzetek teremtése, melyben a gyermek megtapasztalja a közös alkotás örömét, gyakorolja a szervezést, az együttműködést, felelősségvállalást, konfliktuskezelést.
- A környezet tevékeny megismeréséhez lehetőségeket, alkalmakat, eszközöket és elegendő időt biztosítunk.
- Lehetőséget adunk minél több érzékszervvel való tapasztalásra, az élmények több szempontú felidézésére.
- Megismertetjük a szülőfölddel és az ott élő emberekkel, helyi hagyományokkal, szokásokkal és a tárgyi kultúra értékeivel, ezek szeretetére, védelmére neveljük a kisgyermeket.

- Megalapozzuk a környezettudatos magatartást, a természet megismerésével a természet szeretetét, a természet tisztaságának, szépségének védelmét, hogy később természetes módon védje ezeket az értékeket.
- Nagy hangsúlyt helyezünk a fenntarthatósági szemléletformálásra
- Felfedeztetjük a minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit.
- Elősegítjük a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.

7. 7. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Célunk:

Olyan gyermekek nevelése:

- akik képesek élmény és fantáziaviláguk képi, szabad önkifejezésére,
- akiknek kialakul:
 - tér, forma, szín képzetük,
 - esztétikai érzékenységük,
 - igényességük alakítása,
 - alkotó és befogadó képességük,
 - kreatív gondolkodásmódjuk.

Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk. Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

A rajzolás, festés, képalakítás, kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A gyermek ábrázoló tevékenységének fejlődése tükrözi ismereteit, képességeinek szintjét, érzelmi megnyilvánulásait.

Az ábrázoló tevékenység fejlődését úgy segítheti az óvónő, hogy hagyja, a gyermek a saját szintjén, a saját elgondolásai szerint, a saját élményeit alkossa meg. Csak akkor segítsen, ha elakad vagy kéri a segítséget. Ebben az esetben se a felnőtt sémákat adja át a gyermeknek,

hanem az ő gondolataiba, elképzeléseibe helyezkedjen bele és így adjon technikai segítséget vagy ötletet a továbblépésre.

A tevékenység a lényeg, nem az elkészült „mű”. Legfontosabb, hogy a gyermek örömmel tevékenykedjen, újra és újra alkosson, próbálja megvalósítani elképzeléseit.

A fejlődés várható eredménye

- Rendelkezzenek koordinált szem- és kézmozgással.
- Ismerjék az eszközök használatát, rendelkezzenek helyes ceruzafogással, tisztán tudják tartani az eszközöket.
- Ismerjék a színeket, a sötét- és a világos színárnyalatokat.
- Tudjanak képet alkotni élmény, emlékezet és elképzelés alapján.
- Emberábrázolásukban jelenjenek meg a jellemző jegyek, részformák és egyszerű mozgások.
- Tudjanak létrehozni és kifejezni elemi térviszonyokat.
- Tudjanak formákat mintázni megfigyelés és emlékezet után.
- Alkalmazzák mintakövetéssel a technikai eljárásokat.
- Díszítsenek tárgyakat saját elképzeléseik alapján.
- Vegyenek részt a „műalkotások” létrehozásában.
- Igényeljék a műalkotásokat a képi és plasztikai műalkotásokat is.
- Tudjanak örülni saját és társaik alkotásainak.
- Kreatívan alkalmazzák az anyagokat és az eszközöket.
- Tudjanak beszélgetni az alkotásokról.
- A gyermek a hagyományos óvodai ábrázolás eszközei és technikái mellett ismerje meg és használja a régi gyermekkor játékkészítő és a népi kismesterségeket őrző technikáit, eszközeit

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermekek alkotó tevékenységéhez szükséges feltételek biztosítása az óvónő feladata.
- A tevékenység sokféle anyagot, eszközt igényel, előtérbe helyezve a természetes anyagok, termékek felhasználását, melyek összegyűjtéséhez a gyermekek és szülők segítségét is kérheti (különböző minőségű papírok, textilek, dugók, dobozok, termékek, más természetes anyagok).

- Fontos a jó minőségű, a gyermekek által könnyen megfogható, használható eszközök biztosítása. Az eszközök kiválasztásánál az óvónő vegye figyelembe a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait.
- Az eszközök, anyagok elhelyezése nyitott polcokon, kosarakban és más tárolókban célszerű, hogy a gyermekek könnyen elő tudják venni ezeket.
- A rajzolás, mintázás, kézi munka tevékenységeit a gyermekek a nap folyamán önállóan választhatják, és annyi időt tölthetnek vele, amennyihez kedvük van.
- Kötetlen légkörben a gyermekek szívesen tevékenykednek, alkotnak. Az óvónő együtt örüljön a gyermekekkel felfedezéseiknek, egyéni megoldásaiknak
- A belső képek gazdagítása a mese, vers, ének, énekes játék eszközeivel.
- A gyermeki élmény és fantázia világ gazdagításával a saját formanyelv, az alkotó alakító önkifejezés fejlődésének segítése.
- A gyermeki ábrázolás ösztönzése alkotó légkör teremtésével, változatos lehetőségek felkínálásával.
- Az esztétikai érzékenység, a szép iránti nyitottság kialakítása.
- A környezet esztétikai alakítására és a vizuális esztétikai élmények befogadására való fogékonyság megalapozása.
- Az eszközök célszerű, biztonságos, takarékos, kreatív használatára szoktatás.
- Az egyes technikákhoz kapcsolódó munkafogások, megoldások gyakoroltatása.
- Az eszközök bemutatása, használatuk megnevezése.
- A gyakorlásra való ösztönzés.
- Ismertesse meg a gyermekeket a népi kismesterségek technikáival
- Ösztönözze a gyermekeket az új megoldások keresésére, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, a fenntarthatóságra

7. 8. Munkajellegű tevékenységek

Célunk:

A gyermekek közösségi kapcsolatainak, kötelesség- és felelősségvállalás kialakítása a gyermeki munkamegszerettetésén keresztül, pozitív tulajdonságokkal és készségekkel.

Az óvodai élet során számtalan lehetőség adódik a munkavégzésre. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógus közreműködésével, majd később szívesen végeznek munkát társaikért is.

A leggyakoribb munkafajták:

- Önkiszolgálás
- Közösségért végzett tevékenység
- Megbízások önálló teljesítése

A tevékenységekhez kapcsolódó spontán beszédhelyzetekben (udvarias megszólítás, cselekvésre szólítás, utánzásra késztetés, kérdés, buzdítás, dicséret), munkavégzéssel kapcsolatos fogalmak, ok-okozati összefüggések, műveletek megnevezése, mondatba foglalása során fejlődnek a gyermekek nyelvi kompetenciái.

A helyi adottságokat figyelembe véve a munkatevékenység lehet még az udvar tisztántartása, a játékok tisztítása, rendben tartása, javítása, termések, magvak gyűjtése, terem rendezése, díszítés, élősarok gondozása, kerti munka.

Fontosnak tartjuk környezetünk védelmét, rendben tartását, szépítését a gyermekek aktív részvételével.

A fejlődés várható eredményei

- a rájuk bízott feladatot szívesen önállóan végzik,
- a gyakori tevékenységek, cselekvések szokássá válnak,
- figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére,
- aktívan vesz részt a teremrendezésben, ágyazásban
- a környezetükben lévő állatokat, növényeket óvják, gondozzák,
- a szelektív szemét és hulladékkezelés szokásukká válik,
- a munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük,
- önállóan és igényesen végzik a naposi munkát,
- örömmel végez munkát a közösségért,
- szívesen segítenek a kisebbeknek, de kortársaiknak is,
- szeretnek meglepetést készíteni,
- megerősödnek bennük a munka játéktól eltérő jegyei,
- megalapozódik a munka iránti tisztelet, a dolgozó felnőttek iránti tisztelet, a munka megbecsülése, hasznosságának jelentősége

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermek értéktanteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése.
- A munka az óvodás gyermek számára aktív tevékenység jellegű legyen. E területen érzékelhetjük közvetlenül az erőfeszítés és az eredmény kapcsolatát, beláthatóságát, elérhetőségét a gyermek számára.
- Folytonos visszajelzéssel motiváljuk, ösztönözzük, megerősítjük a gyermeket.
- Tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelentsenek. A gyermekek minden munkát végezzenek el, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani.
- A gyermekek önkéntességét, megismerési vágyát, nyitottságát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekszünk felhasználni nevelési céljaink megvalósításához.
- A munka pozitív élmények átélésének forrása legyen, ez a biztosíték, hogy a gyermekek szívvel-lélekkel tevékenykedjenek.
- A munkavégzés során biztosítsuk a teljes önállóságot, a biztonságot nyújtó felnőtt mellett.
- A munkatevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan legyen választható.
- Ne kényszerítsük a gyermekekre a feladatot.
- Váljon a csoport számára magától értetődő, természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezheti.
- Nagyon fontos, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres, folyamatos legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba.
- A munkamegosztás során tanuljanak meg maguk dönteni, feladataikat egymás között megosztani.
- A nagyfokú önállóság, a döntési helyzetek és a döntési képességek gyakorlásának lehetőségei a gyermek életre való felkészítését szolgálják.

8. Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei

Az óvodai ünnepek továbbra is kulcsfontosságúak maradnak a nevelőmunkában. Jó lehetőséget teremtenek a szülőkkel való kapcsolattartásra, együttműködésre. Rajtuk keresztül az óvoda és az ott dolgozó óvónők, dajkák munkájáról hű képet alkotnak a szülők és a szélesebb nyilvánosság. Az ünneplés pedagógiai szempontból kiemelt lehetőséget kínál a nevelésnek,

mert rengeteg tevékenységi lehetőséget, esztétikai élményeket biztosít. Emellett elősegíti a közösségi érzések alakítását, a kooperáció és kommunikáció gyakorlását. Az ünnepek nagyobb aktivitás-ra, kreativitásra ösztönöznek, a hagyományok ápolására, kultúránk megismertetésére adnak lehetőséget, amely a szülők aktív részvételével eredményesebb, sikerebb lehet.

- Az óvoda ünnepei, megemlékezései: mikulás, karácsony, farsang, húsvét, anyák napja, évzáró, gyermeknap, a gyermekek név és születésnapja
- Jeles napok, természet ünnepei
- Nemzeti ünnepek
- Az óvodai kirándulások
- Felkérésre részt veszünk a községi szintű megemlékezéseken és egyéb rendezvényeken.
- A nevelőtestület óvodánként az év elején közösen átgondolja és meghatározza, hogy az adott évben milyen formában tartja az ünnepeket, megemlékezéseket

9.Néphagyományőrzés

Célunk: a gyermek harmonikus fejlesztése, a néphagyomány ápolás, a természetóvás gazdag hatásrendszerével.

Feladat: a hagyományápolás közben történő együttjátzás, együtt munkálkodás, tervezgetés örömtelivé tétele, a várakozás izgalmának megélése. Az ünnep legyen vidám hangulatú, fel-szabadult együttlét!

Néphagyományaink az évszázadok folyamán szoros egységbe fonódtak a kereszténységgel. Ezért a magyar hagyományrendszerben nem választhatók szét egymástól. Az egyhangú hét-köznapiakat változó és hagyományos ünnepeink színesítik évszázadok óta. A magyar nép szellemisége és hitvilága ölt gazdag formát jeles népi szokásainkban.

A megváltozott életkörülmények hatására már az óvodában is jelen vannak a modern társadalmi igények. A népi játékokkal azokat az értékeket akarjuk „átmenteni”, amelyeket a népi életmód tapasztalatai, a szellemi hagyatékok és a tárgyi alkotások tudnak nyújtani. A népi dalos játékokon és gyermek néptáncokon túl, ugyanígy szükségletet elégítenek ki a népi mondókák, a népmesék, kismesterségeket utánozó kézműves tevékenységek.

A néphagyományőrzés személyiségfejlesztő hatása

- a közösség aktív tagjává válik

- az érzelmi életet kiteljesíti, örömtelivé teszi,
- kialakítja a múlt iránti tisztelet,
- teljes világképet ad,
- a régmúlt emberek értékrendjének beépülése

Az óvodapedagógus feladata

- Az óvodai nevelés folyamatában megteremti a hagyományörző tapasztalatszerzés feltételeit, lehetőségeit.
- Az érzelmekre alapozva, aktív cselekvések nyomán juttatja el a gyermeket a szimbolikus, én-központú gondolkodástól a szemléletes, tapasztalaton alapuló gondolkodásig, fogalomalkotásig
- A helyi lehetőségekhez igazodva alkalmazza az évkörös rendezési elvet: kiválasztja a jeles napokat, a mindennapos hagyományörző tevékenységeket, és az ezekhez kapcsolódó irodalmi, zenei alkotásokat, technikákat.
- A néphagyományörzés elemeit megjeleníti az óvodai környezetben (pl. a néphagyományhoz kötődő díszítések, anyagok használata).
- Megalapozza az együttéléshez szükséges magatartásformákat a visszatérő közös tevékenységek, hagyományok ápolásával.
- Közvetíti a társas érintkezés mintáit: közös óvodai programokon, munkadélutánokon együttműködő részvételével erre alkalmat teremthet.
- A metakommunikációs jelek és nyelvi kifejezőmódja összhangban áll egymással, így teremt mintát a gyermek számára.
- Néprajzi ismereteit folyamatosan bővíti, környezetében gyűjtőmunkát végez, melyben támaszkodik a szülőkre, nagyszülőkre is

10. Az óvoda kapcsolatrendszere

10. 1. Az óvoda és család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Ennek alapvető feltétele az egyenrangú nevelőtársi viszony, mely a bizalom és a kölcsönös segítségnyújtáson alapul. Az óvónő anyapótló szerepe, a szülők szemléletének gyermekeken keresztüli formálása egyre nagyobb feladatot ró ránk. Házirendünk tartalmazza a szülők jogait és kötelességeit, amit a nevelési év első szülői értekezletén ismertetünk, és a szülők számára

nyilvánossá tesszük. A házirend 1 példányát beiratkozáskor a szülőknek átadjuk. Programunkat a szülők igényeit figyelembe véve készítettük el. Beiratkozáskor, szülői értekezleten, valamint a szülők kérésére tájékoztatást adunk a Pedagógiai Program alapelveiről, céljairól, feladatairól. A családokkal való együttműködésünk eredményesnek mondható, továbbra is az eddig bevált kapcsolattartási formákat szeretnénk alkalmazni. Az információcserére alkalmasak a nyílt napok, a közös ünnepek, programok, a családlátogatások és a szülői értekezletek. Igény esetén fogadóórát tartunk. Az aktuális tudnivalókat a faliújságon, vagy érkezéskor, távozáskor szóban tudjuk közölni. Ezen kívül megfelelően használjuk az infokommunikációs eszközöket és az online csatornákat. Minden évben kérdőívben kérjük a szülők véleményét. Kiértékelés után nevelőmunkánkban figyelembe vesszük a többség véleményét, ötleteit, javaslatait.

A szülői szervezet nagyban részese az eredményes együttműködésnek, kiemelkedő a koordináló szerepe és segítséget nyújt a különböző programok szervezésénél. A kapcsolattartás formáit és tartalmát évenként közösen tervben rögzítjük.

10.2. Az óvoda és a bölcsőde kapcsolata

A bölcsőde, mint az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere hasznos információkat ad a gyermekek óvodás kor előtti fejlődéséről. Az átmenetet segíti a gyermekek gondozásáért, nevelésért felelős felnőttek együttműködése. A hagyományörző ünnepeken, óvodai programokon való részvétele a bölcsődével.

10. 3. Az óvoda és az iskola kapcsolata

Nevelési programunk céljának megvalósításával kívánjuk óvodás gyermekeinket alkalmassá tenni az iskolai élet megkezdésére.

A két intézmény kapcsolatát a kölcsönös nyitottság, a bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése kell, hogy jellemezze. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően lehetőséget adunk a leendő elsős nevelőknek arra, hogy megismerkedhessenek az óvoda mindennapi életével, nevelési módszereivel, eszközeivel. Az óvodapedagógus feladata, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelően az iskola előtt álló gyermekek ellátogassanak az iskolába, ismerkedjenek tanítóikkal, pajtásaikkal, az iskola helyiségeivel, eszközeivel.

A nevelési év során lehetőség szerint közös programokat szervezünk, melynek során lehetőséget biztosítunk az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésére

10. 4. Óvodák egyéb kapcsolatai

A Kárpát- medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik.

Fejér Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat

Fejlettségi szint megállapítása és optimális fejlesztési lehetőségek megkeresése érdekében utalunk gyermekeket Szakértői Bizottsághoz.

Egészségügyi szervek: óvodaorvos, fogorvos, védőnő

A helyi egészségügyi szervekkel való kapcsolattartás rendjét az SZMSZ-ben szabályozzuk.

Fenntartó

A fenntartó és az óvoda közötti kapcsolat a bizalmon, a kölcsönös tiszteleten és a megbecsülésen alapul. Az igazgató alkalmankénti meghívottja a képviselőtestületi üléseknek és községi szintű vezetői megbeszéléseknek. Az óvoda munkájáról évenként beszámol a képviselőtestületnek. Intézményünk a fenntartó felé folyamatos adatszolgáltatással, a fenntartói döntések végrehajtásáért felelős.

Művelődési Ház

Az óvodák nyilvános rendezvényeikre díjmentesen igénybe vehetik a Művelődési Ház nagyteremét. Könyvtárában gyermekműsorokat, foglalkozást szervezhetnek és egyéb rendezvényeket (kiállítást) látogathatnak.

Történelmi egyházak

A törvényi rendelkezés értelmében az óvodában helyet és alkalmat kell adni a hit gyakorlására.

Civil Szervezetek

Kölcsönösen részt veszünk egymás rendezvényein, programjain

11. Gyermekvédelem az óvodában

Célunk:

A veszélyeztetettség, a hátrányos helyzet korai felismerése, okainak feltárása, a károsító tényezők megszüntetésében való segítségnyújtás a gyermek személyiségi jogainak tiszteletben tartásával.

- Célunk, az általános és korai prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, esélyegyenlőség biztosítása.

- Pedagógiai tevékenységünk által csökkenjenek a hátrányos helyzet adta káros hatások, megszüntetésében segítségnyújtás gyermeknek, szülőnek.
- Különös odafigyelés a más kultúrához tartozó és az eltérő nevelésű igényű gyerekekre.
- Kiemelt figyelmet igénylő gyerekek együttnevelése kortársaikkal.
- Gyermeki jogok érvényesítése.

Feladataink:

A testi-, érzelmi-, értelmi-, szociális fejlődés feltételeinek megteremtése a biztonságos, egészséges, derűs környezet biztosításával.

A gyermek családi hátterének, környezetének megismerése, feltérképezése családlátogatás alkalmával (új gyermekeknél). A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermek kiszűrése

Az óvodapedagógus feladatai a gyermekvédelmi feladatok ellátását segítő tevékenységek során

- Az intézményben érzékelt problémák mielőbbi felismerése, jelzése, az illetékes személyek felé
- A lehetséges okok feltárása az információk összegyűjtésével, értékelésével
- A megoldás lehetőségeinek számba vétele, megbeszélése, közös további feladat kijelölésekkel, a legjobb megoldás megkeresésével, alkalmazásával,
- A megoldás sikerének utólagos értékelése.
- A szociálisan hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatása, a gyermeket veszélyeztető körülmények megelőzése segítőkész odafigyeléssel, türelemmel, szeretettel
- A gyermek biztonságérzetének kialakítása, megszilárdítása. A gyermek beilleszkedésének segítése a baráti kapcsolatok támogatásával, a különbségek elfogadásával
- Segítőszándékú együttműködés a szülőkkel
- Probléma esetén a jelzőrendszer működtetése, szakemberek értesítése

Az igazgató feladatai:

- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi programot.
- Munkájáról évente beszámol a nevelőtestületi értekezleteken.
- Kapcsolatot tart a Szakérői Bizottsággal, gyámhatósággal, nevelőszülői felügyelőkkel, rendőrséggel, valamint a családdal foglalkozó szakemberekkel.
- Segíti és szorgalmazza a veszélyeztettség, a hátrányos helyzet kritériumainak intézményi szintű megállapítását.

- Nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket.
- Szükség esetén családlátogatásokat végez.

Az intézmény a szociális segítségnyújtás keretein belül a gyermekek fejlődését nyomon követi, regisztrálja, szükség esetén szakorvosi vizsgálatát kezdeményezi, megszervezi. Nyomon követi gyermek testi fejlődését a védőnő segítségével. Egészségügyi tartalmú programokat szervez a szülők számára.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolattartás kialakítása minden szülővel (családlátogatás, egyéni beszélgetések, szülői értekezletek, fogadóórák)
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- Rendszeres, szóbeli tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről.
- Az egyéni fejlesztési lapok bejegyzéseinek megbeszélése (gyermekek munkáinak ki-helyezése a szülői tájékoztatótáblákra)
- A szülői részvétel biztosítása foglalkozásokon, a nap bármely időszakában betekintési lehetőség az óvodai életbe.
- Egyéni beszélgetések során igény szerint a gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése.
- A Szülői Közösség fejlesztése, az azonos értékrend megteremtése érdekében.
- Az óvodai rendezvények (Mikulás, karácsony, Farsang, Föld napja, sportdélután, kézműves délután stb.) megszervezésénél a szülők bevonása.

12. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai nevelésének programja

A törvényi meghatározás szerint a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók közé a következő csoportok tartoznak:

A) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

Aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

Ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

Ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

12.1. A Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Általános elvek

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása a szükséges tárgyi feltételek és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéshez szükséges.

A habilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai:

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- a) A mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékból, több fogyatékból együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- d) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

Tartalma:

Sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének szervezeti keretei

Integrált nevelés keretében vállalható sajátos nevelési igényű gyermekek

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos gyermek

Pszichés fejlődési zavarral (magatartászavar, részképesség-zavar) küzdő gyermek

Testi fogyatékos gyermek

Gyengén látó látássérült gyermek

Enyhébben hallássérült (nagyothalló) gyermek

12.2. Sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének szervezeti keretei

Sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői- és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- a.) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
- b.) pszichés fejlődési zavara miatt a nevelési tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott.

12. 3. Az integráció formája

Óvodáinkban az integrált fejlesztés a funkcionális teljes integráció szintjén valósul meg, mivel minden gyermek a nevelés-oktatás teljes időtartamában együtt, egy csoportban tartózkodik. Az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével az együttnevelés minden esetben egyéni fejlesztést is jelent.

A gyermek habilitációs és rehabilitációs fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. A gyermek egyéni vagy csoportos fejlesztése gyógypedagógiai kompetencia, amely tevékenység team munkában valósul meg:

- óvodapedagógus
- gyógypedagógus
- szülő
- logopédus
- pszichológus
- fejlesztő pedagógus

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének pedagógiai feltételei

A habilitáció és rehabilitációs tevékenység közös céljai

Rehabilitáció, habilitáció az a folyamat, melyben az SNI gyermek képessé válik arra, hogy elérje és fenntartsa a társadalmi integrációhoz (beilleszkedéshez) szükséges fizikai, érzékszervi, értelmi és pszichikai állapotát egyénre szabott, tervezett, összetett fejlesztő tevékenység révén.

A habilitációs, rehabilitációs fejlesztő terápiák a nevelési programra, valamint az egyéni fejlesztési tervekre épülnek, melyek hozzásegítik a gyermeket ahhoz, hogy:

a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd és egyéb fogyatékoságából, fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreálljanak vagy újak alakuljanak ki, a meglévő ép funkciók bevonásával, szükséges, speciális eszközök használatát megtanulják, egyéni sikerek, tulajdonságok, funkciók kifejlődjenek, melyek alkalmassá teszik a társadalmi integrációra.

Az óvodai nevelés és fejlesztés elvei az SNI gyermekekre vonatkozóan legyen integráló, átfogó, minden részletre kiterjedő, normalizáló, rugalmas, családra, közösségre építő.

A fejlesztést csak komplex kivizsgálás után szabad elkezdni

Amennyiben részesült korai fejlesztésben, a korai fejlesztésre kell építeni.

A sérült funkciók miatt biztosítani kell a folyamatos stimulációt, kondicionálást, a fejlesztés fokozatosságát, folyamatosságát, rendszerességét.

A fejlesztés tevékenységbe, cselekvésbe ágyazott legyen.

Kellő időt kell biztosítani a tevékenységhez.

Taktilis, mozgásos, látási, hallási ingerek változatos biztosításával történjen a tapasztalatok szerzése.

Alapmozgások kialakítása, fejlesztése folyamatos legyen.

Szociális készségek fejlesztése kiemelt feladat legyen.

Az önkiszolgálás fejlesztése, tartós önállóságra nevelés állandóan jelen legyen.

Egyéni adottsághoz alkalmazkodó bánásmód.

Az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez, a fejlesztés terhelje.

Team formában történő fejlesztés.

Differenciált fejlesztés egyéni fejlesztési terv keretében történik:

kiindulópontja az adott gyermek állapota (óvónői megfigyelések, szakemberek véleménye, szülői tapasztalat)

fejlesztés fázisai, fejlesztési célok konkrétak legyenek,

tartalmazza a diagnosztikus mérések helyét, idejét, módját,

a fejlesztési célok feladatok a belső tanulási (cselekvési) motiváció kialakulását, megerősítését célozzák,

illeszkedjen a helyi nevelési program és a kompetencia alapú programcsomag tevékenység-rendszerébe, és ez által fejlessze a gyermek személyes-, kognitív-, szociális és speciális kompetenciáját.

Személyi feltételekkel kapcsolatos elvárások

elfogadó óvodapedagógus, gyógypedagógus

Az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező befogadó óvodapedagógus:

Megfelelően tájékoztatja az óvoda pedagógusait, pedagógiai munkát segítőket, a szülőket az SNI gyermekek befogadására, elfogadására.

Folyamatosan együttműködik a szülővel a segítő tanácsadás eszközével, melynek eredményeként kialakulhat a helyes szülői attitűd a gyermek elfogadásában, konfliktusainak megoldásában, saját helyzetének képviselésében.

Folyamatosan képi magát a szükséges pszichológiai, módszertani ismeretekben.

Rendelkezik a szükséges empátiával, toleranciával, érzékenységgel.

Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat, speciális fejlesztő eszközöket alkalmaz.

Foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti a gyermek fejlesztésébe az adott szükségletekhez igazodó módszereket megválasztja.

Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedéshez, a fejlesztési folyamatot az adott gyermek egyéni szükségleteihez igazítja.

Együttműködik a különböző szakemberekkel.

A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó gyógypedagógus:

Pedagógiai Szakszolgálat keretén belül utazó gyógypedagógus.

Az együttműködés rendszeres konzultáció keretén belül valósul meg.

Feladata:

Segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését.

Javaslatot tesz a gyógypedagógiai módszerek alkalmazására, egyéni szükségletekhez igazított módszerek kiválasztására, a gyermek igényeihez igazított környezet kialakítására.

Speciális segédeszközök kiválasztásában segítséget ad.

Az óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit figyelembe veszi munkájában.

Kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

Rendszeresen hospitál a csoportban.

Közvetlenül foglalkozik a gyermekekkel, elsősorban azon a területen, amely csak az ő kompetenciája.

Koordinálja a rehabilitációs foglalkozásokban részt vevő más szakemberek munkáját (logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, gyógytestnevelő)

Befogadó környezet biztosítása:

Az Óvodáink nevelőtestülete nyitott az integrált nevelésére, amennyiben azt a SNI gyermekek szakértői véleménye azt lehetővé teszi, mert:

- nevelő munkánkban eddig is jelen voltak az SNI gyermekek, általában az óvodai nevelés során derül ki a sajátos nevelési igény,

- a nevelőtestületből többen részt vettek szakirányú továbbképzéseken, akik képesek az integrált nevelésre és elfogadó magatartással bírnak,

Nevelési programunkban az egészséges életmódra nevelés terén a másság jelenléte és elfogadása kiemelten megjelenik a nevelési célokban:

- egészséges életmódra nevelés,
- érzelmi biztonság megteremtése,
- közös tevékenységre, közös élményekre épülő fejlesztés,
- érzelmi fejlesztés, tapasztalatszerzés, kommunikáció és kreativitás fejlesztése,
- differenciált fejlesztés

A személyes bánásmód alapelvei:

- a gyermek személyiségének középpontba helyezése,
- a gyermek értékeinek előtérbe helyezése,
- a gyermek testi-lelki szükségleteinek elfogadása, kiépítése,
- a gyermek önkibontakozásának elfogadása, elősegítése,
- a nevelőmunkánkat segíti gyógypedagógus, logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógytestnevelő,
- rendelkezünk a fejlesztéshez szükséges eszközökkel,
- az óvoda-család kapcsolata partneri.

Csoporttársak el- és befogadó képessége

A pedagógiai programban megfogalmazott közösségi magatartást, szocializációt kialakító és fejlesztő pedagógiai feladatok megvalósítása során alakuljon ki a gyermekekben, hogy:

- elfogadják a sajátos bánásmódot, igénylő társaikat,
- vegyék észre milyen erőfeszítést, kell tenni a fogyatékos gyermeknek az eredmények eléréséhez,
- ismerjék meg mire képes a fogyatékos társuk, és milyen erősségei vannak,
- legyen természetes számukra a segítőkészség, odafordulás.

12.4. A beilleszkedési, tanulási és magatartászavarral küzdő gyermekek nevelése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarat tényezők ötvöződnek.

A zavar létrejötté egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a szakértői bizottságokkal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése.

A komplexitás elvének érvényesítése szellemében a fejlesztés az alábbi területeket öleli fel:

- mozgás (nagy- és finommozgás),
- testséma,
- téri orientáció,
- percepció (vizuális, auditív, taktilis), melyekhez mindig kapcsolódik a verbális tudatosítás.

A fejlesztésbe bekerülők köre:

A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdenek.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl (mozgás, testséma, téri orientáció, percepciófejlesztés stb.).

Szervezeti formái

- Egyéni fejlesztés (1-3 fő),
- Kiscsoportos fejlesztés (4- 6 fő),

a szakvéleményben, illetve a szakértői véleményben rögzített óraszámok szerint.

A fejlesztés célja

- Személyiségfejlődés, boldog, egészséges, erkölcsös ember
- Pozitív énkép, jó kommunikációs képesség
- Idegrendszer fejlődésének biztosítása
- Mozgásfejlődés
- Érzelmi élet fejlődése
- Beszéd fejlődése
- Érzékszervek fejlődése
- Prevenció, redukáció
- Részképesség zavarok megszüntetése
- Figyelem-, viselkedési-, tanulási zavarok csökkentése
- Ismeretek bővítése

Módszerek

Életkori sajátosságokhoz alkalmazkodó, lehetőség szerint játékos, az érzelmi motivációra építve kerülnek kialakításra

A fejlesztés fő területei

Nagymozgások

- kúszás, mászás, járás, futás, ugrások, dobás, szökellések, önazonosság, testfogalom, test-séma, testi egészség

Szenzomotoros integráció (érző-érzékelő idegi szabályozás összhangja)

- egyensúly, ritmus, téri- és idői tájékozódás, reakcióidő növelése, taktilis érzékelés, téri orientáció, oldaliság

Perceptuomotoros készség (érzékelő-észlelő mozgások)

- a halláshoz és a látáshoz kapcsolódó érzékelő-észlelő mozgásfejlesztések, hallási diszkrimináció, hang- szó-szöveg összefüggése, szerialitás, vizuális diszkrimináció, szemmozgás koordináció, alak-háttér megkülönböztetése, vizuális emlékezet, finommozgások vizuomotoros koordinációja, térbeli formaészlelés, azonosságok–különbözőségek meglátása, vizuomotoros integráció.

Személyiségfejlesztés

A foglalkozások légköre, az életkori sajátosságok figyelembevétele, a játékoság mind hozzájárulnak a jótékony cserehatáshoz mely végső soron a pszichomotoros és a motoros-pszichés kiegyensúlyozott fejlődést eredményezi.

12.5. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagost túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikro csoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében

Cél

- a tehetségek felismerése, gondozása

Feladat:

- Felismerni a kreatív gyermekeket
- Ösztönözni, motiválni kreativitásukat
- Kielégíteni szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági
- Önmagára taláztatás, hogy megbirkózzon a feladatok sokszínűségével
- Elkallódás elhárítása
 - Harmonikus fejlesztés
 - Segíteni őket a különböző helyzetekben
 - Az általános kreatív nevelés eszközeivel segíteni fejlődésüket

Speciális célok a tehetséggondozásban:

1. A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása (emlékezet, fantázia, logikus gondolkodás).

A gyermek egy-egy területen rengeteg ismeretanyagot halmoz fel. Segítenünk kell, hogy ezeket elmélyíteni tudja. Nem célunk, hogy korán „kis tudóst” neveljünk belőle, hanem hogy a sokféle dolgot megismerve később érdeklődési irányait tudja alakítani. Vegyük körül őket minél több lehetőséggel, amelyekből tanulhatnak, a játék mindenek felett, intim körülmények tárgyi feltételek biztosítása fontos, logikai szellemi játékok, sakk.

2. A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése.

Problémák adódhatnak a pszichomotoros képességek, érzelmi-szociális érettség (egyenlőtlen fejlődés) esetleg motivációs területen is. Mindenképpen olyan hiányosságokat kell a „gyenge” oldalon értenünk, amelyek a tehetség fejlődését megnehezítik, vagy éppenséggel megakadályozzák. A gyermek esetleges gyenge oldalát mindenképpen diagnosztizálni kell, és szakember segítségével fejleszteni kell.

A zenei, képzőművészeti vagy mozgásos foglalkozások szerencsésen egészíthetik ki az intellektuális irányultságot, segíthetik a gyermek érzelmi-szociális fejlődését akkor is, ha a gyermek ezeken a területeken nem rendelkezik jó adottságokkal.

3. Minden terület fejlesztése.

A gyermekek fejlesztése során fontosnak tartjuk a különleges esetleg fejlesztésre szoruló területek mellett, az átlagos képességek, az egész személyiség támogatását.

4. Elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása.

A gyermeknek tisztában kell lennie saját értékeivel, de nem szabad, hogy túlbecsülje azt. Egy-egy kiemelkedő gyermek integrálásában segíthet néhány más, intellektuális téren nem olyan kiváló társa. Ezek a gyerekek általában jó szociális érzékkel rendelkeznek. Ilyenkor mindannyian átélhetik, hogy nem csak az intellektuális kiválóság az érték

5. A pihenés és a relaxációs lehetőség biztosítása.

Pihenni is meg kell tanulni a gyermeknek. Csak az tud igazán felfrissülni, aki szabad idejében el tudja engedni magát. Óvodában különösen nagy gondot szokott jelenteni, hogy a tehetséges gyerekek egy részének sokkal kevesebb az alvágisény, mint kortársainak általában. A pihenés, a relaxáció lehetősége nem jelenti azt, hogy erőszakoljuk a délutáni pihenést, hanem a lehetőségét kínáljuk fel. Segíthetjük a gyermeket ezen a területen, ha ebben az időszakban különböző játékokat, foglalkozásokat kínálunk számukra: gazdagító kiscsoportos foglalkozások.

Tartalma:

- Többségen belül a differenciálás eszközrendszerével a tehetség fejlesztésének segítése. Óvodapedagógiai munkánk során a kiválóan kreatív gyermekek saját csoportjukban élik óvodás életüket. Elsősorban játszanak, azzal foglalkoznak, amivel akarnak, szeretnek. Kötelességünk, hogy segítsük őket a tovább fejlődésben, erősítsük erős oldalukat, erősítsük gyenge területeiket, (melyek a fejlődését megnehezítik) olyan légkört alakítsunk ki a gyermekek körül, amely őket elfogadja, személyiségüknek fejlődését segíti. Az óvodapedagógusnak az a szerepe, hogy észrevegye, támogassa, és komplex ismeretekhez juttassa a gyermekeket, hagyja kalandozni a tudomány világában.

13. Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel

Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat

- a családok szociális, mentális támogatásának segítése, folyamatos információ a szociális támogatási lehetőségekről, családok és szakszolgáltató intézmény közötti közvetítés).
- Szülők erőforrásainak feltárása (pl. kreatív tevékenység)

Védőnői hálózat

- A gyermekek óvodai beíratásának támogatása, jelzőrendszer működtetése, esetmegbeszélés.
- Szülői értekezleteken részvétel, egyéni tanácsadás.
- Közös pályázatok írása, eredményesség esetén megvalósítás.

Pedagógiai Szakszolgálat

- A gyermek fejlesztésében való kooperatív együttműködés

Cigány Kisebbségi Önkormányzat Civil szervezetek

A gyermekek óvodai beíratásában való együttműködés (konzultációk)

A gyermekek hiányzásának csökkentése érdekében közös családlátogatások

Együttműködés az iskolaválasztásban (egyéni és csoportos megbeszélések)

Szülői programok közös szervezése

Pályázati lehetőségek felkutatása és sikeres pályázat érdekében együttműködés

14. Óvoda –iskola átmenet támogatása

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka

A PP eredményes megvalósítása a mindennapi óvodai élet tevékenységei során.

Iskolai oktatásra, nevelésre felkészítő foglalkozás

A tanulási képességek megalapozásával a részképesség zavarok kialakulásának megelőzésével.

Megoldási késztetés, figyelemkoncentráció, alkotási vágy szükséges szintjének kialakítása.

Kudarcmentes iskolakezdés biztosítása.

- Iskolaválasztás támogatása

A HH, HHH-s gyermekek kudarcmentes iskolakezdésének érdekében ismerjék meg leendő tanítójukat.

Vegyenek részt az iskolában játékos foglalkozásokon, a szülőkkel nyílt órákon.

A szülők vegyenek részt a tájékoztató megbeszéléseken, a beiskolázást megelőző idő-szakban.

Az érintett iskolával az óvoda szoros kapcsolatot tart a DIFER mérések, hospitálások, esetmegbeszélések alkalmával.

- A gyermekek fejlődésének után követése az általános iskola első évében

Személyes beszélgetések az elsős tanítókkal a gyermek előmeneteléről. Az iskolai Fejlettségmérés tapasztalatainak összevetése az óvodaival. Szükség esetén esetmegbeszélések. Módszertani tapasztalatcserek.

15. A gyermeki fejlődés mérése, értékelése

Az értékelés fontos eszköze a személyiségfejlesztésnek és a közösségfejlesztésnek. Az értékelés során is érvényesítjük a differenciált egyéni bánásmód elvét. Fontos feladatunk minden gyermekben megtalálni a pozitívumokat, ezeket erősíteni, kialakítani a gyermek reális önértékelését, fejleszteni önbizalmát, oldani a szorongásokat, csökkenteni az agressziót.

Minden óvoda alapfeladata, hogy a rá bízott gyermekből a lehető legtöbbet hozza ki a nála töltött 3-4 év alatt. Ahhoz viszont, hogy a maximumot tudja nyújtani az intézmény szükséges, hogy a gyermekeket ismerjük meg, minden gyermeket egyéniségként kezeljünk, és a hozzá vezető utat megtaláljuk. Ezért tartjuk fontosnak, hogy a ránk bízott gyermek képességszintjét, kiinduló állapotát ismerjük, illetve az évek múlásával pontos képet alakítsunk minden gyermekről.

Célunk:

- minden gyermek bemeneti szintjének pontos meghatározása
- az egyéni fejlődés nyomon követése
- a kimeneti szabályozás áttekinthetősége

Óvodapedagógus feladata

- a csoportba kerülő gyermekek aktuális fejlettségi szintjének felmérése a szülők által kitöltött anamnézis alapján
- a gyermekek fejlődésének folyamatos nyomon követése, egyéni fejlesztési tervek készítése
- 4 éves kortól a gyermekek elemi alapkészségeinek vizsgálata a rövid DIFER alkalmazásával
- megfigyelések, mérések alapján határozza meg a gyermekek fejlettségi szintjét, értékeli a rá bízott gyermekeket.
- a mérések, értékelések során szerzett tapasztalatokat reálisan értékeli és felhasználja saját pedagógiai gyakorlatában, melyek elősegítik a gyermekek fejlődését
- A rendelkezésére álló értékelési eszközök közül tudatosan válassza ki a gyermekek életkorának legmegfelelőbbet.
- Az értékelés mindig legyen érthető a gyermek számára, az adott teljesítményre vonatkozzon, segítse elő a gyermek fejlődését.

A gyermekek értékelését megmutatjuk, ismertetjük a szülővel, aki aláírásával igazolja, hogy a tájékoztatást megkapta. Megbeszéljük a felmerülő problémákat, hiányosságokat, ötleteket adunk, hogy otthon hogyan foglalkozzanak gyermekeikkel.

Mérési rendszer

- Anamnézis lap
- A gyermek egyéni beszoktatásának tapasztalatai

- Beszédkészség felmérése
- Mozgásszervek vizsgálata
- Testi fejlettség mérése (testsúly, magasság)
- Rajzkészség vizsgálata – Goodenough-féle emberrajz vizsgálat (október, május)
- DIFER (október, május – 4 éves kortól)
- ovi-Kréta – gyermek fejlődésének nyomon követése

A mérés-értékelés dokumentációja

A mérésekről, értékelésekről szóló dokumentációt a gyermekek portfóliója tartalmazza.

16. Felhasznált irodalom

- Kompetencia alapú programcsomag alapvetések
- A család és az óvoda kapcsolata Jász – Nagykun - Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet
- A fogyatékos gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- A magyar közoktatás távlati fejlesztésének stratégiája
- A küszöbön – Sajátos nevelési igényű gyermekek az óvodában Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány 2008.
1996. Művelődési és Közoktatási Minisztérium
- B. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játék Budapest, Tankönyvkiadó 1982.
- Család és óvoda nevelőpartneri program Debrecen 1997.
- A projektpedagógia, mint az integrált nevelés egy lehetséges eszköze
Educatio Budapest 2008.
- Dr. Bencze Sándorné: Új lehetőségek a gyógytestnevelésben
- Dr. Benedek István: Óvodavezetés másképpen OKKER Oktatási Iroda 1996.
- Dr. Gósy Mária: Gyermekkori beszédészlelési és beszédmegértési zavarok Budapest, 1996.
- Dr. Gósy Mária: Beszéd és beszédviselkedés az óvodában Regiszter Kiadó Kft., 1993.
- Dr. Hamza, Fodorné Dr. Földi Rita, Dr. Tóth Ákos: Játék, egyensúlyozás, vízhez szoktatás
1995.
- Egészséges életmódra nevelés az óvodában
- Helyi nevelési program Terézvárosból OKKER
- Kristofori Aladárné: Tanulás-Játék I-II.
- Merei-Binét: Gyermeklélektan
- Tátrai Zsuzsanna - Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, népszokások Mezőgazda Kiadó Kft.
1997
- Dömötör Tekla: Magyar népszokások, Corvina Kiadó 1983
- Nagy Jenőné: Helyzetelemzés, önmeghatározás, döntés OKKER, 1997
- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenció óvoda Program Budapest, 1996. OKI
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában Alex - Typó, 1992

18. Legitimizációs dokumentumok

- a nevelési program elfogadását igazoló jegyzőkönyv, jelenléti ív

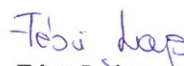
A Cepei Óvoda és Bölcsőde és Vajtai Tagintézményének Néphagyományőrző Pedagógiai Programját elfogadom, azt kötelező érvényűnek tartom a munkám során.

Név	Beosztás	Aláírás
Alpek Edina	óvodapedagógus	Alpek Edina
Alpekné Fülöp Emília	óvodapedagógus	Alpek Fülöp Emília
Asbóth Margit	óvodapedagógus	Asbóth Margit
Fráterné Győri Éva	óvodapedagógus	Fráter Győri Éva
Fésű Lajosné	igazgató	Fésű Lajosné
Holik Helga	tagintézmény igazgató óvodapedagógus	Holik Helga
Jákli Anita	igazgatóhelyettes óvodapedagógus	Jákli Anita
Kollár Kinga Kata	óvodapedagógus	Kollár Kinga Kata
Lak Andrea	óvodapedagógus	Lak Andrea
Nagy Jánosné	óvodapedagógus	Nagy Jánosné
Trázer-Tanka Gabriella	óvodapedagógus	Trázer-Tanka Gabriella

17. Legitimizációs záradék

Készítette: A nevelőtestület bevonásával az igazgató Fésü Lajosné

Kelt: 2025. augusztus 28.

Fésü Lajosné
igazgató

Véleményezte: Szülői Szervezet

Sipos-Szabó Csilla
SzK elnöke

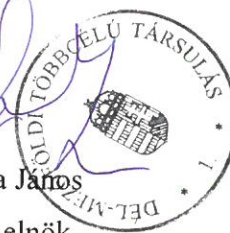
Kelt: 2025. augusztus 28.

Jóváhagyta: Dél-Mezőföldi Többcélú Társulási Tanács

A fenntartó képviselőtében:

Kelt: 2025. augusztus 29.

Varga János
elnök

Érvényességi rendelkezések:

A Cepei Kincskereső Óvoda és Bölcsőde és Vajtai Tagóvodája Intézményének Pedagógiai Programjának érvényességi ideje: visszavonásig

Hatályos: 2025.09.01.